

Årsberetning 2011

Innledning

Styrets årsberetning sammen med resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noter til regnskapet har som formål å dekke kravene i "Lov om årsregnskap m.v. av 17. juli 1998 nr. 56" og "Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike". Grue Sparebank har valgt å kombinere offentliggjøringen av finansiell informasjon i henhold til "Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond (kapitalkravforskriften) av 14. desember 2006" i et felles dokument sammen med ordinær årsrapport for 2011. Vi vil med offentliggjøringen bidra til at markedsaktørene bedre kan vurdere Grue Sparebanks risikonivå, styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering. Grue Sparebank utarbeider på grunn av uvesentlig betydning ikke regnskap på konsolidert basis for konsernet, men datterselskap og tilknyttet selskap er omtalt i årsberetning og noter. Kapitaldekningsberegning er utført både for morbank og konsern.

Fjoråret var usedvanlig begivenhetsrikt med mange små og store hendelser som overrasket. Ute, i den store verden, fikk vi i årets første uker starten på den arabiske vår, hvor etablerte regimer ble styrtet, en etter en. Senere fikk vi det tragiske jordskjelvet i Japan med resulterende tsunami og atomulykke. Våren var også preget av fornyet uro knyttet til europeiske lands kredittverdighet, en uro som toppet seg i ukene før jul og som fortsetter i det nye året.

Den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt påvirker Grue Sparebanks, våre privatkunders og det lokale næringslivets rammebetingelser. Styret har innledningsvis derfor valgt å omtale noen viktige makroøkonomiske forhold i beretningen.

Makroøkonomisk utvikling i 2011 og utsiktene framover

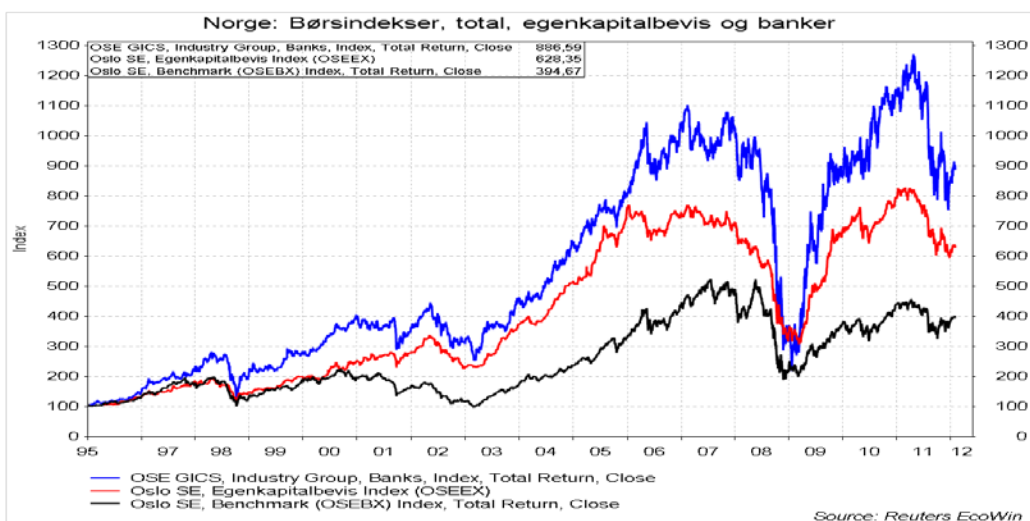
Verdensøkonomien preges nå av stor usikkerhet som følge av gjeldskrisen i Europa. Den økonomiske veksten har avtatt den siste tiden og vekstutsiktene har svekket seg markert. Tiden fremover vil preges av at mange land må stramme kraftig inn i offentlige budsjetter. Samtidig tynges husholdningene i en rekke land av høy arbeidsledighet og lav lønnsvekst. Særlig ventes det svak vekst i euroområdet, og risikoen for en dyp resesjon har økt den siste tiden. Andre land, herunder fremvoksende økonomier, påvirkes av finansuroen og av lavere eksport. I flere fremvoksende økonomier er det også tegn til at innenlandsk etterspørsel nå dempes.

Dersom gjeldskrisen eskalerer og fører til forsterket uro i finansmarkedene, med stans i internasjonale penge- og kredittmarkeder, vil verdensøkonomien kunne føres inn i en dyp økonomisk nedgangsperiode. På den andre siden har det kommet en rekke positive økonomiske nyheter fra USA den siste tiden, og oppgangen kan her bli sterkere enn antatt.

I Norge har aktiviteten så langt holdt seg godt oppe, drevet av lav rente, høy aktivitet i oljenæringen og sterk befolkningsvekst. Det er likevel tegn til at den svake veksten internasjonalt nå rammer norsk økonomi. Blant annet preges eksportrettet industri av svak etterspørsel fra utlandet og fallende priser på eksportvarer. På den andre siden er aktiviteten i bedrifter som leverer til oljenæringen og innen bygg- og anlegg fortsatt høy, og det er nå klare tegn til en todeling i norsk industri. Det private forbruket har utviklet seg svakt den siste tiden, til tross for god inntektsvekst for husholdningene. Temperaturen i boligmarkedet er imidlertid fortsatt høy.

Finansmarkedene preges av gjeldskrisen i Europa

Statsgjeldskrisen og utsikter til svak vekst internasjonalt har ført til stor usikkerhet i finansmarkedene. Rentene på statsobligasjoner i land med svake statsfinanser har økt, mens det motsatte har skjedd i land som anses som sikre havner, slik som Tyskland og USA. Samtidig har risikopåslagene i pengemarkedet steget markert. Bankenes finansie-

ringssituasjon har forverret seg den siste tiden, og nye låneopptak skjer nå til risikopåslag som vi sist så i forbindelse med finanskrisen for tre år siden. Dette fører til dyrere finansiering også for norske banker.

Svak vekst og finansuro har blitt møtt med meget ekspansiv pengepolitikk og i de fleste industriland er styringsrentene nå nær 0 %. Blant annet har Den Europeiske sentralbanken (ESB) senket styringsrenten med til sammen 0,50 %-poeng siden oktober 2011 og styringsrenten er nå på 1 %. I flere andre store industriland, som USA og Storbritannia, er styringsrentene nær 0 % og er forespeilet å holde seg på dette nivået i lang tid fremover. Flere sentralbanker har også gjeninnført såkalte kvantitative lettelser for å presse ned langsiktige renter og med det stimulere aktiviteten i økonomien.

Aksjemarkedene har vært preget av svakere vekstutsikter og nervøse investorer gjennom 2011, dette har ført til fall i aksjeprisene. Den internasjonale børsindeksen S&P Global 1200, som inkluderer om lag 70 % av verdens aksjemarkeder, falt med 5 % i 2011, mens Oslo Børs hovedindeks falt med hele 12,5 %.

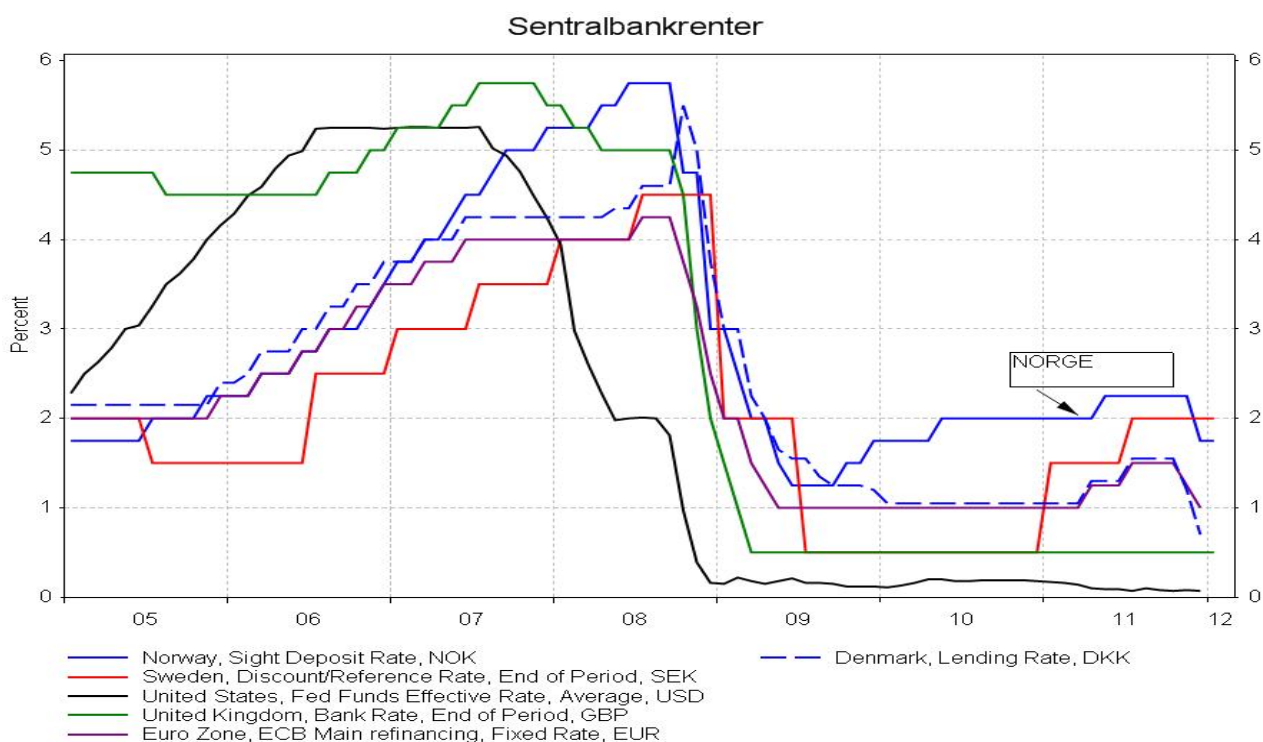
Oppgang i norsk økonomi

Aktiviteten i norsk økonomi har tatt seg videre opp i 2011, og BNP (bruttonasjonalprodukt) for fastlands-Norge økte samlet sett med om lag 2,5 % fra 2010 til 2011. Sysselsettingen steg markert gjennom fjoråret, og arbeidsledigheten har holdt seg stabil på litt over 3 %. Dette er et meget lavt nivå både i et historisk og i et internasjonalt perspektiv. Husholdningenes disponible inntekter har samtidig økt klart gjennom fjoråret, bl.a. som følge av lave renter, økt sysselsetting og klar reallønnsvekst. Privat konsum har likevel skuffet på nedsiden, med relativt svak vekst gjennom 2011. I boligmarkedet er imidlertid aktiviteten fortsatt høy, med solid omsetning og sterk prisvekst.

I bedriftene har det vært god vekst det siste året, men det ventes noe lavere vekst fremover. Både SSBs produksjonsindeks og stemningsindikatorer trekker nå i retning av lavere vekst i deler av industrien og innen varehandel. Særlig meldes det nå om lavere aktivitet og fallende priser i eksportrettede næringer. På den andre siden har det vært en markert øking i bygg- og anleggsaktiviteten, noe som har ført til sterk vekst i boliginvesteringene. Også i bedrifter innen verkstedsindustri og bygging av skip og oljeplattformer har det vært høy aktivitet, særlig i bedrifter som leverer til oljenæringen.

Petroleumsinvesteringene har steget kraftig det siste året og bidrar nå klart til veksten i fastlandsøkonomien. Det siste året har det blitt igangsatt flere nye prosjekter, og store investeringer i felt i drift trekker oljeinvesteringene opp. Nye oljefunn har samtidig bidratt til optimisme i forhold til fremtiden og den sterke veksten i petroleumsinvesteringene ventes å fortsette.

Lav rente også fremover

Norges Bank har mål om en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 %. For å motvirke de negative virkningene fra finanskrisen, reduserte Norges Bank styringsrenten markert i 2008 og 2009. Styringsrenten nådde en bunn på 1,25 % i juni 2009, det laveste nivået noensinne. Fra slutten av 2009 og frem til mai 2011 ble styringsrenten gradvis hevet igjen, med til sammen 1 %-poeng, i tråd med oppgangen i økonomien. Som følge av finansuro, økte risikopåslag og svekkede utsikter for internasjonal økonomi ble imidlertid renten satt ned med 0,50 %-poeng på rentemøtet i desember 2011 og er nå på 1,75 %. Det er ventet at renten holder seg på et lavt nivå også fremover.

Konsumprisveksten falt markert i 2010 og holdt seg på et lavt nivå også gjennom fjoråret. Lav prisvekst internasjonalt bidrar sammen med en sterk krone til fallende importpriser. Samtidig er det meget lav prisvekst på innenlandsk produserte varer og tjenester som følge av lavt kostnadspress. Den underliggende prisveksten, målt ved KPIXE (korrigert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser) har variert mellom 0,8 og 1,6 % det siste året og var i november på 1,0 %.

Kronekursen svekket seg under finanskrisen, men har i ettertid styrket seg igjen og er nå på et høyt nivå. En høy kronkurs svekker norsk konkurransekraft og gjør det vanskeligere for norske bedrifter å selge sine varer til utlandet. En særnorsk renteoppgang kan gi sterkere krone, og mulighetene for norske renteendringer er derfor i stor grad avhengig av rentenivået hos våre handelspartnere.

Sterk sysselsettingsvekst

Sysselsettingen falt relativt markert i nedgangskonjunktoren etter finanskrisen. Fra andre halvår i 2008 til begynnelsen av 2010 falt sysselsettingen med nær 50 000 personer. Gjennom 2011 har sysselsettingen tatt seg betydelig opp igjen og er nå på et høyere nivå enn før nedgangen begynte. Det har vært solid vekst i både privat og offentlig sektor, særlig innen bygge- og anleggsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting. Samtidig har sysselsettingen i industrien sluttet å falle.

Arbeidsledigheten steg med om lag 1 %-poeng fra bunnen i 2008 til 3,5 % i begynnelsen av 2010. Arbeidsledigheten har siden falt noe tilbake og holdt seg på om lag 3,25 % av arbeidsstyrken gjennom 2011. Internasjonal finansuro og svakere vekstutsikter i eksportmarkeder vil trolig bidra til noe høyere arbeidsledighet fremover.

Lønnsveksten i Norge er meget konjunkturfølsom og falt fra 6 % i 2008 til 3,5 % i 2009. I 2010 økte lønningene med 3,75 %, og endelige tall for lønnsveksten vil trolig vise en vekst på drøyt 4 % i 2011. Det ventes at lønnsveksten vil falle noe tilbake i 2012, ettersom arbeidsledigheten trolig vil øke noe fremover.

Forsiktige forbrukere

Etter en solid oppgang i husholdningenes konsum i 2010, har konsumet utviklet seg svakt gjennom 2011. Lavere forbruk av elektrisitet kan forklare noe av nedgangen, men konsumet av øvrige varegrupper har også utviklet seg svakt. Den svake utviklingen kommer til tross for god reallønnsvekst, lav rente og lave strømpriser.

Husholdingene velger nå i økt grad å spare i stedet for å øke sitt konsum, og spareraten har dermed nådd høye nivåer. Denne utviklingen må ses i sammenheng med de usikre økonomiske tidene og økende pessimisme blant husholdningene. Ifølge TNS Gallups trendindikator falt stemningen i husholdningene gjennom 2011 og var på et meget lavt nivå i 4. kvartal 2011. Særlig vurderingen av landets økonomi er kraftig svekket.

Høy aktivitet i boligmarkedet

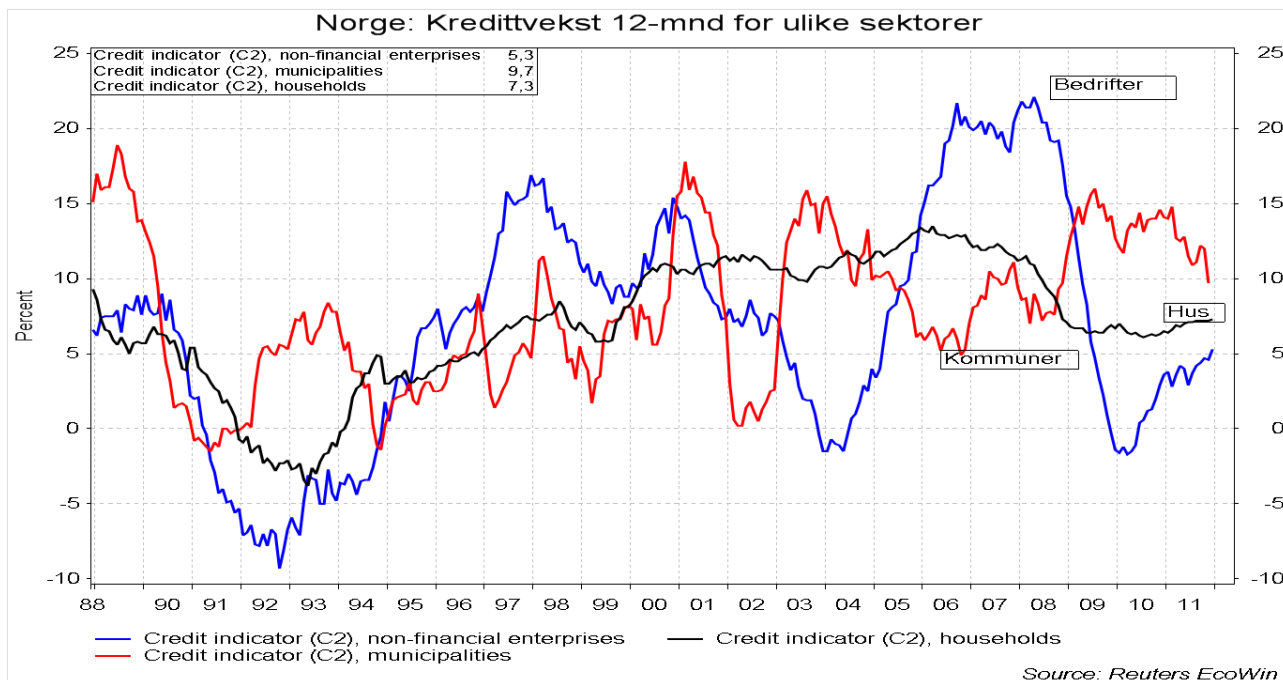
Etter finanskrisen har boligprisene i Norge steget markert. Boligprisene har økt videre i 2011 og i desember var prisene 8,5 % høyere enn ett år tidligere. Etterspørselen etter boliger har de siste årene økt raskere enn tilbudet. Et lavt rentenivå, god inntektsvekst blant husholdningene og høy befolkningsvekst har bidratt til raskt økende boligetterterspørsel. Boligbyggingen har vært på et meget lavt nivå i flere år. Igangsettingen av boliger tok seg imidlertid markert opp gjennom 2011. Fra januar til november i fjor ble det igangsatt 24 % flere boliger enn i samme periode i 2010. Oppgangen i boligbyggingen vil bidra til en bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel i boligmarkedet. Det er imidlertid tegn til at veksten i boligbyggingen nå dempes noe.

Økt gjeldsvekst

Etter å ha nådd et bunnivå på under 4 % i mars 2010, har gjeldsveksten tatt seg gradvis opp gjennom 2010 og 2011. I november 2011 var veksten i innenlands bruttogjeld samlet sett på 6,6 % på tolv månedersbasis, mot 5,8 % ett år tidligere.

Husholdningenes gjeldsvekst er oppe i over 7 % på tolv månedersbasis og er nå på sitt høyeste nivå siden desember 2008. Husholdningenes gjeldsbelastning (gjeld i prosent av disponibel inntekt) har kommet opp på et høyt nivå på over 200 %. En gjeldsvekst på over 7 % innebærer at gjelden vokser raskere enn disponibel inntekt, noe som øker husholdningenes gjeldsbelastning ytterligere.

Gjeldsveksten i bedriftene er meget konjunkturfølsom og falt kraftig i etterkant av finanskrisen. Siden begynnelsen av 2010 har gjeldsveksten til bedriftene tatt seg opp igjen og var i november 2011 på 4,6 % på tolv månedersbasis. Økte lånekostnader, strammere utlånspraksis og svakere økonomisk utvikling vil trolig dempe bedriftenes gjeldsvekst fremover.

Solid oppgang i handelsoverskuddet

Den positive utviklingen i bytteforholdet med utlandet har gitt Norge store inntekter de siste årene. Denne utviklingen skyldes at Norge er nettoeksportør av varer der prisene har økt kraftig, bl.a. olje og gass, sjøtransport og metaller. Samtidig har økt import fra lavkostland bidratt til en markert nedgang i prisveksten på importerte varer og tjenester. Handelsoverskuddet med utlandet nådde en topp i 2008 på nær 450 milliarder kroner. Overskuddet falt imidlertid tilbake i etterkant av finanskrisen, men har tatt seg kraftig opp igjen i løpet av 2010 og 2011. Utviklingen i handelsbalansen påvirkes i hovedsak av utviklingen i internasjonal økonomi og utviklingen i oljeprisen. Holder oljeprisen seg på dagens høye nivå vil handelsoverskuddet øke videre.

Norsk finanspolitikk

Norge har en meget gunstig statsfinansiell situasjon på grunn av de store oljeinntektene fra Nordsjøen. Det gjør at Norge har stor fleksibilitet i finanspolitikken og kan øke offentlige utgifter for å dempe nedgangsperioder i økonomien. Regjeringen følger handlingsregelen for en gradvis innføring av oljeinntekter i norsk økonomi, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, anslått til 4 %. Handlingsregelen sier at bruken av oljepenger skal tilpasses konjunktursituasjonen, slik at en i dårlige økonomiske tider typisk vil ligge noe over 4 % og motsatt i gode økonomiske tider.

Bruken av olje- og gassinntektene ble brakt betydelig over 4 % for å dempe virkningene av finanskrisen. I lys av bedringen i økonomien beveget regjeringen seg mot en mer konjunkturnøytral finanspolitikk i 2011. I budsjettoplegget for 2012 legger regjeringen opp til et strukturelt oljekorrigert underskudd på 120 milliarder kroner. Dette er 2,4 milliarder kroner mindre enn anslått avkastning av Statens pensjonsfond utland. Til sammenlikning var dette avvirket på om lag 15 milliarder i 2011.

Bruken av oljeinntekter vil ifølge budsjettet øke med 10 milliarder kroner fra 2011 til 2012. Ifølge finansdepartementets beregninger vil imidlertid budsjettet virke om lag nøytralt på økonomien, som følge av sammensetningen av pengebruken. Som følge av den siste tids finansuro og svakere vekstutsikter internasjonalt, har imidlertid regjeringen antydning at budsjettoplegget for 2012 trolig vil endres i mer ekspansiv retning.

Lokale forhold og lokalt næringsliv

Lokalt næringsliv klarte seg forholdsvis godt rett i etterkant av finanskrisen i 2008, men lavkonjunktur i ettertid har svekket etterspørselen og inntjeningen. De lokale bedriftene som ikke maktet å tilpasse sin virksomhet til lavere etterspørsel raskt nok, har svekket sine likviditetsbeholdninger og har utfordringer når etterspørselen begynner å stige.

En stor del av næringslivet er knyttet til bygg- og anleggsbransjen direkte eller som leverandører til denne. Betydelig redusert byggeaktivitet lokalt gir derfor negative ringvirkninger for mange lokale bedrifter.

Relativ svak tilgang på egenkapital er en utfordring for lokale bedrifter ved finansiering av vekst og ved investeringer i varige driftsmidler. Investeringsviljen i næringslivet lokalt oppleves for tiden generelt sett liten.

På grunn av handelslekkasje til andre kommuner, er utviklingen i handelsnæringen i Grue kommune negativ. Dette sammen med negativ befolkningsutvikling over tid, er en av kommunens største utfordringer. Det er generelt sett blitt etablert svært få nye virksomheter i kommunen de senere årene. For framtidig utvikling i kommunen vil det være av avgjørende betydning at noen tør å satse og at vi lykkes å etablere nye virksomheter som skaper ringvirkninger for kommunen.

Kornavlingene ble lave i 2011 på grunn av en svært fuktig sommer. Økonomien i kornproduksjonen er svak etter mange år med tilnærmet uendrede kornpriser. Utviklingen over tid fører til at marginale kornarealer nå gradvis tas ut av bruk. Svak kornøkonomi fører til at produsentene i stor grad ikke fornyer sitt produksjonsapparat. Potetdyrking er en viktig produksjon i lokalområdet og betyr mye for de samlede inntektene i jordbruket. Sesongen 2011 ga til dels gode potetavlinger, men fuktig sommer og problematiske innhøstingsforhold medførte svært variabel kvalitet. Potetdyrking er en svært spesialisert produksjon som domineres av stadig færre, men større produsenter.

Strukturrasjonaliseringen i jordbruket fortsetter i økende tempo ved at eiendommer i hovedsak leies ut til naboer, men også at eiendommer i økende grad legges ut for salg. En annen utvikling er at stadig flere skiller ut tunet på sin landbrukseiendom og selger produksjonsarealet til andre produsenter. Strukturrasjonaliseringen reduserer det totale investeringsbehovet i næringen betydelig. Prisene på landbrukseiendommer er meget høye og fortsatt stigende, dette i stor grad som følge av kjøpere med hovedinntekt fra annen virksomhet som vektlegger bomiljø sterkere enn inntektsmulighetene på eiendommene. Strukturrasjonaliseringen fører en reduksjon i antall aktive gårdbrukere og spesielt heltidsbrukere, noe som er negativt for produksjonsmiljøet i vårt område.

Husdyrproduksjonen har i flere år holdt seg forholdsvis stabil, bortsett fra melkeproduksjonen som er kraftig redusert. Det meste av produksjonen av sauekjøtt i området er avvirket de senere årene på grunn av forekomsten av rovdyr i beiteområdene. Enkelte av disse produsentene har lagt om til produksjon av storfekjøtt, spesialisert storfekjøttproduksjon er derfor økende i vårt distrikt. Økonomien i svinekjøttproduksjonen er presset på grunn av økte priser på råvarer til kraftfôrproduksjonen. Det er de siste årene etablert flere nye produksjonsanlegg for fjørfe i vårt område. Hovedutfordringen i denne produksjonen er overproduksjon av fjørfe som hindrer full utnyttelse av investeringene.

Virksomheten i skogbruket i Grue var stor i 2011. Totalt ble det avvirket ca 186 tusen kbm. tømmer, gjennomsnittsavvirkningen siste fem år har vært på ca 163 tusen kbm. Avvirkningen i 2011 representerer en bruttoverdi på 71 mill. kr.

Grue Sparebank ser det som viktig å bidra til næringsutvikling og verdiskaping i området. Dette gjøres blant annet ved å gå inn som aksjonær i lokale utviklingssentere. Vårt mål er å bidra til næringsvirksomhet for å sikre framtidig virksomhet lokalt, noe som er av vesentlig betydning for Grue Sparebanks egen drift framover. Grue Sparebank er i dag aksjonær i de lokale utviklingssentrene Grue Næringselskap AS og Tretorget AS.

Markedsforhold / strategi

Grue Sparebanks verdigrunnlag er å være løsningsorientert, pålitelig og nær. Banken har valgt å stå fast ved sin strategi og prioriterer følgende satsingsområder:

- **Finansielle tjenester**
- **Forsikringstjenester**
- **Lokal verdiskaping**

Vår økte fokus på prioriterte områder har medført fortsatt god utvikling i 2011. Grue Sparebank har i 2011 hatt svært positiv utvikling i antall nye kunder og fortsatt sin gode utvikling innenfor alle produktområder. Grue Sparebank vektlegger forsvarlig, bred og god rådgivning overfor sine kunder for å tilfredsstille kundenes behov for finansielle tjenester og forsikringstjenester i størst mulig grad. Ved utløpet av 2011 er åtte av bankens ansatte autoriserte finansielle rådgivere. Ytterligere to ansatte vil hvis alt går som planlagt bli autorisert i 2012.

Bankens strategi er at Grue Sparebank skal ha konkurransedyktige betingelser i forhold til de bankene det er naturlig å sammenligne seg med. Det oppleves sterk konkurranse i bankmarkedet, spesielt fra storbankene, noe som medfører sterkt press på bankenes marginer spesielt på boliglån.

Grue Sparebank gjennomfører årlig spørreundersøkelse blant sine kunder. Resultat av undersøkelsen i 2011 viste en kundetilfredshet på 83, som er av de beste i landet og betydelig over snittet for alle bankene i Norge som har gjennomført slike undersøkelser. Gjentatte undersøkelser hvert år de fire siste årene viser at kundetilfredsheten holder seg på stabilt høyt nivå.

Grue Sparebank driver ikke forsknings- og utviklingsarbeid i egen regi.

Grue Sparebank bidrar årlig med betydelige beløp til sponing av idretts- og kulturaktiviteter i lokalområdet. Banken har i 2011 bidratt 2,8 mill. kr til sponing og gaver til lag og foreninger hovedsakelig knyttet til aktiviteter for barn- og ungdom.

Terra-Gruppen - en ledende bankallianse og finanskonsern

Finanskonsernet Terra-Gruppen er eid av 78 selvstendige og lokalt forankrede norske sparebanker og OBOS (Oslo Bolig- og Sparelag). Grue Sparebank er blant de 79 aksjonærene med en eierandel på tilnærmet 1,1 %. Sammen med de andre aksjonærene i Terra-Gruppen utgjør aksjonærbankene en av Norges største finansgrupperinger, med en samlet forvaltningskapital på om lag 280 milliarder kroner.

Stor og solid kundemasse

Terrabankene har en samlet kundemasse på ca. 750 000 kunder og de har landets høyeste kundetilfredshet og lojalitet både i personmarkedet og bedriftsmarkedet, blant alle banker med fysisk kundekontakt i Norge. Terrabankene har samlet en betydelig distribusjonskapasitet med 190 bankkontorer i 105 kommuner. Slik sett bidrar Terra og sparebankene til mangfold i finansnæringen, lokal verdiskaping og nærhet til kundene.

Konkurransedyktige produkter til bankene

Terra-Gruppens produkselskap har siden selskapet ble etablert i 1997 levert konkurransedyktige produkter og tjenester som dekker aksjonærbankenes behov. De viktigste produkselskapene er Terra Boligkreditt som bidrar med innlån til boliglån og Terra Forsikring som leverer skade- og personforsikring. Terra Finans og Kredittbank produserer løsninger innen debet- og kredittkort, leasing og salgspantlån, mens Terra Forvaltning leverer fondsprodukter for personkunder og bankene. Terra Markets leverer aksje- og obligasjonshandel samt analyse og korporatetjenester og Terra Aktiv Eiendomsmegling driver meglerkjedene Terra og Aktiv.

Terra-Gruppen har vokst kraftig siden starten - gjennom etableringer, organisk vekst og oppkjøp. I 2011 ble konsernets produkselskap organisert i tre divisjoner for å hente ut synergier på tvers av produkselskap og for å oppnå en bedre utnyttelse av konsernets ressurser. Videre bidrar organiseringen til å videreutvikle Terra som en salgs- og markedsrettet produkt- og tjenesteleverandør for bankene.

Stordriftsfordeler

Terra-Gruppens datterselskap Terra-Alliansen bidrar til at Grue Sparebank og de andre bankene oppnår gode vilkår for effektiv drift og strategiske og økonomiske gevinster. Gjennom Terra Alliansen får Grue Sparebank levert fellestjenester innen IT, betalingsformidling og kompetanseutvikling gjennom Terra-Skolen. Terra-Gruppen er største aksjonær i SDC som leverer bankenes IT-systemer og Terra Alliansen utøver et tett samarbeid med SDC (Skandinavisk Data Center AS) innen drift og utvikling.

Med et profesjonalsert prosjekt- og utviklingsmiljø leverer Terra Alliansen også nye digitale løsninger som kundeløsninger på nett og mobil – og integrerte løsninger som effektiviserer kunde og saksbehandlersystemene i bankene.

Utover disse fellestjenestene tilbyr Terra-Gruppen tjenester innen økonomi- og regnskapsservice, leverer merkevarebygging og kommunikasjon. I tillegg arbeider Terra-Gruppen med å fremme av bankenes næringspolitiske interesser gjennom dialog med relevante myndigheter.

Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS

Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS er tatt inn i regnskapet for banken som et tilknyttet selskap. Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS ble opprettet og operativt mai 2004. Selskapet eies av Grue Sparebank (33 %), Odal Sparebank (33 %) og daglig leder Ole Sverre Larsen (34 %). Selskapet er lokalisert sentralt i Kongsvinger by.

Selskapet bidrar til å komplettere bankens tilbud av finansielle tjenester og gir dermed mulighet for å få nye kunder. Selskapet omsetter eiendommer i Sør-Odal, Nord-Odal, Kongsvinger, Eidskog, Grue, Åsnes og Våler. Selskapet samarbeider med Terra Aktiv Eiendomsmegling AS som er franchisegiver. Selskapet har befestet sin posisjon som en betyde-

STYRETS ÅRSBERETNING

lig markedsaktør for omsetning av eiendommer i Glåmdalsregionen. Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS har i alle driftsår unntatt oppstartsåret 2004 oppnådd positivt årsresultat.

Omsetningen i selskapet økte 12,5 % i 2011 i forhold til året før. Selskapet hadde ved utgangen av 2011 fem fast ansatte. Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS oppnådde i 2011 et årsresultat på kr 1.039.057 før skatt, som er en reduksjon på kr 129.375 fra forrige år. Selskapet hadde en bokført egenkapitalandel på 14,4 % ved utgangen av 2011.

Grue Næringssselskap AS

Grue Sparebank har en eierandel på 53,06 % i Grue Næringssselskap AS. Nest største aksjonær er Grue kommune. På grunn av selskapets virksomhet er av uvesentlig betydning for morbankens resultat, er det ikke utarbeidet konsernregnskap. Grue Næringssselskap AS eier et næringsbygg i Kirkenær sentrum som benyttes til egen virksomhet og til utleie. Bygget ble tatt i bruk som næringshage i 2001. Bygget har i 2011 vært fullt utleid. Totalt har nå 13 virksomheter med til sammen ca 100 ansatte sin virksomhet i næringshagen. Siden oppstart i 2001 har 35 ulike virksomheter vært lokalisert i næringshagen.

Selskapet hadde ved utgangen av 2011 en fast ansatt. Daglig leder har i tillegg til drift av selskapet oppgaver knyttet til generell næringsutvikling, rådgivende virksomhet overfor næringslivet og prosjektarbeid på oppdrag fra bedrifter og Grue kommune. Via Grue kommunes eierskap og styrerepresentasjon i selskapet søker vi å finne løsninger totalt sett er mest mulig optimale for etablert næringsliv og etablerere i kommunen. Selskapet har utstrakt samarbeid med andre utviklingsaktører i regionalt.

På bakgrunn av generell lavere aktivitet i lokalt næringsliv er tilgangen på prosjekter lavere enn tidligere. Grue Næringssselskap AS oppnådde i 2011 et årsresultat på kr 97.622 før skatt, som er en økning på kr 137.431 fra forrige år. Selskapet hadde en bokført egenkapitalandel på 92,6 % ved utgangen av 2011.

Økonomisk utvikling for banken

Fra resultatregnskapet (hele tusen)	2007	2008	2009	2010	2011
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	31.022	36.450	29.821	30.889	34.798
Netto andre driftsinntekter	7.508	4.576	11.841	12.879	7.849
Driftskostnader	22.945	23.369	25.158	25.964	25.542
Resultat før tap og skatt	15.585	17.657	16.504	17.804	17.105
Tap på utlån	(2.436)	(4.417)	(1.217)	(6.228)	(13.313)
Resultat for regnskapsåret før skatt	13.149	13.240	15.287	11.576	3.792
Resultat for regnskapsåret etter skatt	9.336	8.591	10.592	8.758	2.221
Fra balansen (hele tusen)					
Brutto utlån	1.137.727	1.234.503	1.309.310	1.319.582	1.361.816
Tapsavsetninger	11.271	11.560	11.829	15.760	27.862
Innskudd fra kunder	957.136	1.068.246	1.148.698	1.172.850	1.255.697
Forvaltningskapital	1.313.961	1.433.006	1.601.240	1.663.279	1.794.741
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	1.255.022	1.372.780	1.542.977	1.634.707	1.712.123
Egenkapital	256.333	262.924	271.016	278.774	280.995
Nøkkeltall					
Rentenetto	2,47 %	2,66 %	1,93 %	1,89 %	2,03 %
Kostnader i % av inntekter	59,55 %	56,96 %	60,39 %	61,31 %	59,89 %
Kostnadsvekst	6,89 %	1,85 %	7,66 %	3,20 %	-1,63 %
Taps-% utlån	0,21 %	0,36 %	0,09 %	0,47 %	0,98 %
Misligholds-%	1,22 %	1,24 %	1,20 %	1,94 %	1,83 %
Egenkapitalavkastning	3,64 %	3,27 %	3,91 %	3,14 %	0,79 %
Kapitaldekning	29,32 %	30,78 %	29,19 %	29,66 %	28,40 %
Egenkapital i % av forvaltningskapital	19,51 %	18,35 %	16,93 %	16,76 %	15,66 %
Utlånsvekst egen balanse	11,91 %	8,51 %	6,06 %	0,78 %	3,20 %
Innskuddsvekst	10,57 %	11,61 %	7,53 %	2,10 %	7,06 %
Innskudd i % av utlån	84,13 %	86,53 %	87,73 %	88,88 %	92,21 %
Økning i forvaltningskapitalen	14,89 %	9,06 %	11,74 %	3,87 %	7,90 %
Antall årsverk	19	20	20	20	22

Forvaltningskapital

Grue Sparebanks forvaltningskapital var ved utgangen av 2011 på kr 1.794,7 mill. Forvaltningskapitalen økte i 2011 med 7,9 %, den gjennomsnittlige økningen i forvaltningskapital siste 5 år er 9,5 %.

Innskudd

Ved utgangen av 2011 utgjorde Grue Sparebanks samlede innskudd fra kunder kr 1.255,7 mill. (jfr. note 12). Innskuddene økte i 2011 med 7,1 %, den gjennomsnittlige økningen i innskudd siste 5 år er 7,8 %. Bankens innskuddsdekning er 92,2 %, som er en økning fra 88,9 % i 2010. Banken er i prinsippet selvfinansiert da sum innskudd og egenkapital er større enn samlede utlån. Økte kostnader knyttet til eksterne innlån til bankene, har medført sterkere konkurranse om innskuddene. Banken tilbyr kun innskudd med flytende rente, ikke fastrenteinnskudd.

Utlån

Ved utgangen av 2011 utgjorde Grue Sparebanks samlede brutto utlån kr 1.361,8 mill. (jfr. note 5). Utlånene på egen balanse økte i 2011 med 3,2 %. Gjennomsnittlig økning i utlån siste 5 år er 6,1 %. I tillegg til utlån på egen balanse har banken en utlånsportefølje på kr 136,9 mill plassert i Terra Boligkreditt AS, dette er en økning på kr 46,5 mill fra forrige år. Utlånsøkning inkludert lån plassert i Terra Boligkreditt AS utgjorde i 2011 6,8 %.

Nedskrivning på individuelle lån og nedskrivning på grupper av utlån foretas i henhold til "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner". Nedskrivning på grupper av utlån baseres på tapshistorikk for lån, kreditt og garantier til næringskunder og personkunder. Det foretas i tillegg en vurdering av nedskrivningsbehov avhengig av makroøkonomiske forhold. Vår vurdering av nedskrivninger på individuelle foretas ved engasjementsgjennomgang, gjennomgang av restanselister og overtrekkslister og ut fra vår lokalkunnskap.

Misligholdte lån og kreditter er sendt til inkasso. For å korte ned tiden fra første purring til saken går til inkasso og for å effektivisere oppfølgingen av overtrekk og restanser, vil all purring bli utkontraktet til vårt samarbeidende inkassoselskap.

Grue Sparebank har pr. 31.12.2011 nedskrivninger på 23,1 mill. kr på individuelle lån og 4,8 mill. kr på grupper av utlån. Sum nedskrivninger er økt med 12,1 mill. kr fra forrige år. Realiserte tap på utlån og garantier utgjør kr 1.210'.

Det er god spredning i utlånsmassen og de fleste større lån er sikret ved pant og /eller garantier. Av utlånene er 954,6 mill. kr sikret med pant i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag.

Styret kjenner ikke til lån, garantier eller andre plasseringer som vil kunne føre til tap av betydning i 2012, utover det som er hensyntatt i nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån.

For perioden 2012-16 har vi med bakgrunn i lavere etterspørsel og økt bruk av boligkredittforetak prognosert noe lavere utlånsvekst enn foregående femårsperiode.

Verdipapirer

Verdipapirer utgjorde pr 31.12.11 16,9 % av bankens forvaltningskapital. Av verdipapirene utgjør 9,9 % norske obligasjoner med lav kredittrisiko, 4,2 % pengemarkedsfond og 2,6 % aksjer og aksjefond av bankens forvaltningskapital (jfr. note 7, 8 og 9). Aksjeeksponeringen er i stor grad plassert i selskaper som er strategisk viktige for banken og i aksjefond.

Overskuddslikviditet som ikke er plassert i verdipapirer, er plassert som kortsiktige innskudd i andre banker.

Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater er i regnskapet for 2011 verdsatt til laveste verdis prinsipp, det vil si laveste verdi av kostpris og markedsverdi. Beholdningen var pr. 31.12.2011 verdsatt til 179,5 mill. kr. Med bakgrunn i økte markedsverdier er det foretatt tilbakeføring av tidligere nedskrivninger av beholdningen av obligasjoner og sertifikater med totalt kr 265' i 2011. Markedsverdivurderinger foretas månedlig av ekstern ekspertise og eventuelle opp- / nedskrivninger foretas fortløpende gjennom året.

Bankens aksjeportefølje, andeler i fond og egenkapitalbevis var ved årets utløp bokført med 123,7 mill. kr. Porteføljen inkluderer pengemarkedsfond på 75,7 mill. kr og aksjer klassifisert som anleggsmidler 35,3 mill. kr. Handelsporteføljen er etter porteføljeprinsippet verdsatt til laveste av markedspris og kostpris. Markedsverdi fastsettes månedlig ut fra offentlige kursoversikter og eventuelle opp- / nedskrivninger foretas fortløpende gjennom året. Med bakgrunn i reduserte markedsverdier er det foretatt nedskrivninger av beholdningen av aksjer, andeler i fond og egenkapitalbevis med totalt kr 438' i 2011. Aksjer i selskaper som representerer strategiske plasseringer er klassifisert som anleggsmidler. Anleggsaksjene verdsettes til kostpris, ved varig verdinedgangen verdsettes anleggsaksjene til virkelig verdi.

STYRETS ÅRSBERETNING

Bankens portefølje av rentepapirer forvaltes av Terra Forvaltning AS. Øvrig verdipapirbeholdning forvaltes i egen regi. Fondsprodukter hos eksterne forvaltere benyttes hvis dette er fordelaktig ut fra kostnad / nytte og likviditeten i verdipapirene.

Investerings i verdipapirer skjer med bakgrunn gjeldende markedspolicy og plasseringsrammer fastsatt av styret. Ved plassering prioriteres verdipapirer med begrenset risiko. Bankens verdipapirbeholdning og avkastning blir rapportert til styret hver måned.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler utgjorde ved utgangen av 2011 1,2 % av bankens forvaltningskapital (jfr. note 10).

Driftsresultat

Driftsresultat etter bokførte tap (resultat av ordinær drift før skatt) er kr 3,8 mill., som er kr 7,8 mill. lavere enn forrige år og kr 5,6 mill. lavere enn budsjett. Dette tilsvarer 0,22 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 0,71 % i 2009. Resultatsvekkelsen fra 2010 skyldes økte avsetninger til tap på utlån. Tap på utlån i 2011 utgjorde 0,98 % av brutto utlån, til sammenligning utgjorde tap på utlån i 2010 0,47 % av brutto utlån. Gjennomsnitt tap på utlån siste 10 år utgjør 0,34 % av brutto utlån.

Gjennomsnittlig forvaltningskapital var i 2011 kr 1.712.123'.

Driftskostnader i % av driftsinntekter utgjør 59,9 %. Kostnadsprosenten må ses i lys av ansettelse av flere nye medarbeidere for å forberede erstatning av medarbeidere som helt eller delvis planlegger å gå av med pensjon og for å heve kompetansen i organisasjonen innenfor nye satsingsområder. Grue Sparebanks mål er over tid å oppnå en kostnadsprosent som er lavere enn gjennomsnittet for sparebankene.

Bankens rentenetto i 2011 ble kr 34,8 mill. som er en økning på kr 3,9 mill. fra 2010. Rentenettoen i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital er på 2,03 %, en økning på 0,14 prosentenheter fra året før. Avkastningen på pengemarkedsfond er ført som gevinst på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning.

Sett med bakgrunn i den meget sterke konkurransen i bankmarkedet, press på rentemarginen og nedskrivninger på utlån, anser styret resultatet som tilfredsstillende.

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en tilfredsstillende beskrivelse av bankens stilling ved årsskiftet og styret ser ingen forhold av betydning for stilling og resultat som har inntruffet etter regnskapets avslutning.

Årsoverskuddet etter skatt på kr 2.220.697 foreslås disponert slik:

Overført til sparebankens fond:	kr. 2.251.274
Overført til gavefond og/eller gaver	kr. 0
Overført fra fond for vurderingsforskjeller:	kr. 30.577

Kapitaldekning / egenkapital

Bankens kapitaldekning fastsettes i henhold til Forskrift om kapitalkrav av 14.12.2006 (Basel II-forskriften). Grue Sparebanks beregningsgrunnlag for kapitaldekning er ved årets utgang på 980,4 mill. kr for morbanken og 981,3 mill. kr for konsernet. Etter dette beregningsgrunnlag har Grue Sparebank en kapitaldekning pr. 31.12.2011 på 28,40 % for morbanken og 28,38 % for konsernet. Til sammenligning hadde Grue Sparebank en kapitaldekning pr. 31.12.10 på 29,66 % for morbanken og 29,62 % for konsernet (jfr. note 14).

Forskriftenes minimumskrav til kapitaldekning er 8 %.

Etter årets avsetning er sparebankens fond kommet opp i 280,4 mill. kr som utgjør 15,7 % av forvaltningskapitalen.

Vår meget solide egenkapital har samme innvirkning på bankens drift som et rentefritt innskudd like stort som bankens fond. I perioder med lav rente reduseres avkastningen på egenkapitalen og resultatet svekkes tilsvarende.

Styret ser det som en vesentlig oppgave for banken å opprettholde høy kapitaldekning da dette er, og vil bli, en meget viktig konkurransefaktor. Bankens soliditet gjør også at banken kan ta større risiko i forbindelse med investeringer i lokalsamfunnet.

Årsregnskapet er på bakgrunn av dette avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Årsregnskapet og årsberetningen gir en rettvise oversikt over bankens utvikling og resultat av virksomheten og dens stilling.

Risikoforhold / overordnede mål for risiko og risikotoleranse

Styret har fastsatt at banken skal ha en lav / moderat risikoprofil. Etter fast oppsatt plan foretas løpende rapporteringer gjennom året av de viktigste risikoforhold knyttet til bankens virksomhet. Bankens utarbeider egen risikoreport til styret hver måned basert på interne og eksterne rammer for virksomheten. For å avdekke eventuell forhøyet risiko gjennomføres stresstester kvartalsvis eller etter behov.

Styret gjennomgår / revurderer strategisk plan hvert år. Banken er eksponert for finansiell risiko i form av kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko, kursrisiko og likviditetsrisiko. Banken styrer og følger opp disse risikoene blant annet gjennom regelmessig og detaljert rapportering til styret, årlig budsjettering og bankens internkontrollsystem.

Mest betydningsfulle risikoer og tiltak for å redusere risikoen

Strategisk risiko

Strategisk risiko knytter seg til feil strategiske valg som medfører risiko for tap for banken på grunn av feil satsing, feil investeringer eller uteblitte strategiske beslutninger som truer bankens eksistens. Gjeldende strategiplan gjelder for 2008-12. Bankens strategi gjennomgås og revurderes årlig, og ble sist revurdert høsten 2011. Banken skal i løpet av 2012 utarbeide ny strategiplan for perioden 2013-2017.

Strategisk risiko omfatter også kontroll- og styringsrisiko. Kapitaldekningsreglene stiller krav til at kredittinstitusjoner skal ha veldefinerte styrings- og kontrollsystemer. Fokus er satt på følgende hovedområder:

- Selskapsstruktur og organisasjon
- Styrets ansvar, oppgaver og prosedyrer
- Interne kontroll og overvåkingsfunksjoner
- Opplysningskrav

Kredittrisiko

Bankens viktigste risikoeksponering totalt sett er kredittrisikoen i utlånsporteføljen (jfr. note 5). Kredittrisikoen styres av retningslinjer gitt i kredittpolicy, kreditthåndbok, fastsatte bevilgningsfullmakter og krav fra myndighetene. Banken har valgt å være mer konservative enn det lovverket pålegger banken. Bankens policy, kompetanse, rutiner og kontroller på området skal være slik at det sikrer en sunn og langsiktig utvikling uten at banken utsettes for unødig risiko. Bankens målsetting innen kredittområdet er at lån / kreditter i all hovedsak skal innvilges med lav eller moderat risiko. Organiseringen innenfor kredittområdet skal være slik at den både ivaretar kundenes krav til service og personlig kontakt og bankens krav til spesialisering, kvalitet og kompetanseutvikling.

Kredittporteføljen skal primært være knyttet til følgende segmenter:

- Personmarkedet
- Primærnæringer
- Små og mellomstore bedrifter med lokal tilhørighet

Porteføljestyring/risikoklassifisering

Kredittkunder er tildelt fast engasjementsansvarlig kunderådgiver i banken, hvis kunderådgiveren er tilgjengelig skal i prinsippet kunden alltid betjenes av samme rådgiver. Alle kunder med tilhørende kreditter risikoklassifiseres ved behandling av lånesøknad.

For å analysere kredittrisikoen og tidlig avdekke mulige problemengasjement, legger banken stor vekt på løpende kontakt med kundene innen næringslivsmarkedet og holder seg oppdatert på makroøkonomiske og bransjespesifikke endringer som kan påvirke kredittrisikoen. For næringslivskunder med betydelig aktivitet og engasjement, tilstrebes fortløpende oppfølging av salg, regnskap, inntekter m.v. Det innhentes årsregnskap for alle næringslivskunder for analyse, oppfølging og eventuell fornyet risikoklassifisering.

Risikonivå som fremkommer i bankens modeller for vurdering av kredittrisiko bygger på historiske data fra regnskap og historiske hendelser. Tallene som benyttes i målemetodene oppdateres ikke kontinuerlig og endringer i risikobildet fremkommer ikke før nye tall legges inn i modellene.

Risikospredning

Erfaringsmessig er bankens risiko for tap på utlån nesten utelukkende knyttet til næringslivsengasjementer. Banken har derfor besluttet å begrense utlån til næringslivsengasjementer til maksimalt 1/3 av totale utlån. Engasjementene innenfor næringsliv har god spredning mellom sektorer. Banken har etablert interne rammer for eksponering mot

enkeltbransjer og porteføljekvalitet. Den største kredittrisikoen ligger i de store engasjementene, for å redusere risiko knyttet til de største engasjementene, er enkelte av disse delt med andre banker.

Risiko foreligger også på lån ytet til nyetableringer som banken ser som viktig for å delta i utviklingen av lokalsamfunnet. Styret ser det som viktig at bankens kredittpolitikk vurderes selvstendig, og ikke som en del av vårt bidrag til næringsutvikling.

Utlån til personmarkedet er fordelt på mange små lån, mange med god pantesikkerhet og således liten risiko. Prisene på boliger og landbrukseiendommer har steget i vårt område i 2011. Prisene på brukte boliger ligger likevel fortsatt langt under byggekostnadene.

Bankens interne krav er at bankens totale engasjement med en kunde som hovedregel ikke skal overstige 10 % av bankens ansvarlige kapital, med unntak av privatengasjement med spesielt god sikkerhet. Bankens største kredittengasjement utgjorde 11 % av ansvarlig kapital pr 31.12.2011.

Styret anser kredittrisikoen for utlån og garantier samlet sett som lav ut over foretatte nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån. Bankens verdipapirer er spredd på mange låntakere, med hovedtyngden innenfor finans og fylker/kommuner. Styret anser kredittrisikoen på obligasjonsporteføljen som lav. Banken har i 2011 gjennomført stresstester på kredittrisikoområdet hvert kvartal.

Operasjonell risiko

Defineres som "risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser" Følgende risikokategorier er analysert:

- Internt og eksternt bedrageri (mislighetsrisiko)
- Arbeidsmiljø og ansettelsesvilkår
- Sikkerhet på arbeidsplassen
- Skade på fysiske eiendeler (fysisk risiko)
- Systemsvikt
- Kunder, produkter og forretningspraksis
- Oppgjør, levering og annen transaksjonsbehandling

Vurdering av operasjonell risiko utføres i forbindelse med årlig risikoanalyse, i tillegg blir det foretatt en skjønnsmessig vurdering om beregnet kapitalbehov i Pilar I er tilstrekkelig.

Markeds- og renterisiko

Eksponering i verdipapir- og rentemarkedet påfører banken tapsrisiko ved negativ utvikling i verdipapir- og rentemarkedet. Bankens retningslinjer og rammer for investering i verdipapirer (markedsrisikorammer) er fastsatt i bankens markedspolicy. Bankens markedspolicy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Hensikten med bankens eksponering i verdipapirmarkedet er å sikre en sunn og langsiktig utvikling, ved at overskuddslikviditet / likviditetsreserver gir god avkastning med begrenset risiko.

For å redusere markedsrisiko styres eksponeringen gjennom etablerte rammer for eksponering innen de forskjellige typer eiendeler og diversifisering. Bankens renterisiko knyttet til ulik rentebinding på innskudd og utlån er minimal. Banken har i tillegg renterisiko på sin beholdning av obligasjoner. Aksje- / aksjefondseksponeringen er utsatt for markedsrisiko ved mulighet for fall i aksjekurser. Banken har i svært begrenset grad aksjer og egenkapitalbevis i enkeltsel-skap uten at disse er ment for varig eie.

Renterisiko oppstår som et resultat av at det er ulik rentebindingstid knyttet til bankens fordringer og gjeld. Ved en renteendring endres renten på innskudd og utlån samtidig. Banken har ingen fastrenteinnskudd og ingen utlån til fast rente på egen balanse, og vil derfor ha lav renterisiko som følge av dette. Renterisikoen reduseres ved at renten på innskudd i andre banker og på hovedtyngden av obligasjonsbeholdningen følger markedsrenten og at rentene på obligasjonene i hovedsak reguleres kvartalsvis. Rentesenkninger reduserer avkastningen på egenkapitalen og fører til en tilsvarende reduksjon i bankens resultat. Styret anser bankens renterisiko samlet sett for å være lav.

Bankens driftskonto har flytende rente med daglig rentefastsettelse. Renten på bankens obligasjonslån er knyttet til Nibor 3 mnd med rentefastsettelse hvert kvartal. Banken har et 9 mnd sertifikatlån på 50 mill. kr som forfaller 10. juli 2012 og løper med en rente på 3,44 % p.a. fram til forfallsdato. Renten på bankens lån i Norges Bank er knyttet til Nibor 6 mnd med rentefastsettelse hver 6. måned. Bankens lån i Norges Bank vil bli innløst 13. februar 2012 (jfr. note 12).

Banken har ingen verdipapirplasseringer, utlån, innlån eller innskudd i utenlandsk valuta. Banken handler kun med valuta til privatkunder som en del av ordinær bankdrift. Bankens valutarisiko er knyttet til bankens kontantbeholdning av valuta.

Banken har i 2011 gjennomført stresstester på markedsrisikoområdet hvert kvartal.

Likviditetsrisiko

I henhold til likviditetsforskriften skal banken til en hver tid ha tilstrekkelig med likvider. Bankens retningslinjer og rammer for likviditet er fastsatt i bankens likviditetspolicy. Bankens likviditetsstrategi /-policy gjennomgås og revurderes av styret årlig.

Generelt vil lavere likviditetsrisiko innebære høyere finansieringskostnad. Banken står derfor ovenfor en avveining mellom bankens samlede innlånskostnad og bankens samlede likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert og i hovedsak være finansiert med innskudd. Banken skal også ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner.

Bankens likviditetsindikatorer, fastsatt i samsvar med Finanstilsynets modell, var pr 31.12.2011:

Likviditetsindikator 1 (finansiering med løpetid over 1 år)	115,3
Likviditetsindikator 2 (finansiering med løpetid over 1 måned)	117,6

Banken har i henhold til Finanstilsynets bestemmelser rapport LCR (liquidity coverage ratio) fra og med 30.09.11:

LCR	30.09.11	66,4
LCR	31.12.11	62,9

Tidspunkt for innføring og endelige detaljer knyttet til beregning av LCR er ikke fastsatt pr 31.12.11.

Banken har rammer for likviditets eksponering på kort, mellomlang og lang sikt. Banken har svært god likviditet, og vi anser likviditetsrisikoen som svært liten innenfor første års tidshorisont. Banken bruker Terra Boligkreditt AS som avlastning for nye boliglån.

Banken har i 2011 gjennomført stresstester på likviditetsområdet hvert kvartal.

Renommé- / omdømmerisiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter og myndigheter. Svekkelse av renommé / omdømme oppstår på grunn av uheldige hendelser i egen bank, systemer eller hos samarbeidspartnere. For å redusere risiko for svekket renommé ved uheldige hendelser arbeider banken systematisk for å oppnå høy kundetilfredshet og skape tillit hos långivere. Kundetilfredshets- og medarbeider-tilfredshetsmålinger foretas årlig av Norsk Kundebarometer / BI.

Kapitalkrav og overskudd av ansvarlig kapital

Beregning av kapitalkrav og overskudd av ansvarlig kapital er gjennomført i henhold til "Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond (kapitalkravsforskriften) av 14. desember 2006".

Grue Sparebank har for Pilar I valgt å benytte standardmetoden for beregning av kapitalkrav for kredittisiko og basismetoden for beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko.

Fastsettelse av tilleggskapital baserer seg på risikoanalyse av alle virksomhetsområder. Styring og kontroll vurderes for hvert enkelt virksomhetsområde, vurdering og gradering av restrisiko foretas basert på kvaliteten på rutiner og kontroller. Modellen tar utgangspunkt i restrisiko. Kapitalkrav for kredittisiko og operasjonell risiko (Pilar I) suppleres med kapitalavsetning for risikoene som ikke er fullt ut dekket i Pilar I og risikoer som ikke er tatt med under Pilar I.

De risikofaktorene som det er avsatt kapital for i Pilar II er:

- Strategisk risiko – risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder og /eller at banken tar feil strategiske valg.
- Konsentrasjonsrisiko – omfatter risiko knyttet til bankens største utlåneengasjementer, konsentrasjon i spesielle geografiske områder, konsentrasjon i bransjer hvor banken har høyere eksponering enn gjennomsnittet og / eller bransjer hvor banken historisk har tapt mye i forhold til eksponering.
- Markeds og renterisiko – omfatter risiko for tap som følge av uventet utvikling i verdipapir- / rentemarkedet, effekter av renteendring på ikke rentebærende balanse og risiko for tap som følge av ulik rentebindingstid på aktive- og passivasiden i balansen.

STYRETS ÅRSBERETNING

- Omdømme / likviditetsrisiko – risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.
- Forretningsrisiko – risiko for uventede svingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, konsentrasjonsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeatferd og endret konkurransesituasjon.
- Eiendomspris-risiko – risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventede tap på lån til eventuelle datterselskaper som er eiendomsselskaper.
- Operasjonell risiko – risiko for tap som følge av utilstrekkelige interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Sammenstilt kapitalbehov morbank for Pilar I og Pilar II etter Basel II-regelverket pr 31.12.2011 (i hele tusen):

Netto ansvarlig kapital	278.427	
Kjernekapital	278.427	
Fond	280.383	
Fradrag i kjernekapitalen	(1.956)	
Tilleggskapital	-	
Eksponeringskategori	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Sum	980.395	78.432
Stater	-	-
Lokal regional myndigheter	1.000	80
Offentlig eide foretak	14.923	1.194
Multilaterale utviklingsbanker	-	-
Internasjonale organisasjoner	-	-
Institusjoner	25.571	2.046
Foretak	124.948	9.996
Massemarked	-	-
Pantsikkerhet eiendom	525.698	42.056
Forfalte engasjementer	12.040	963
Høyrisiko engasjement	-	-
Obligasjoner fortrinnsrett	9.027	722
Andeler verdipapirfond	15.143	1.211
Øvrige engasjement	178.333	14.267
Operasjonell risiko	79.096	6.328
Fradrag i kapitalkravet	(5.383)	(431)
Kapitaldekning pilar I		
Kapitaldekning	28,40 %	
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	199.995	
Kapitalbehov pilar II		
Kredittrisiko,	72.535	
Operasjonell risiko	6.328	
Fradrag i kapitalkravet	(431)	
Kapitalbehov øvrige risikoområder	56.194	
Totalt kapitalbehov etter pilar II	137.904	
Netto ansvarlig kapital	278.427	
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	140.523	

Basert på tallmateriale pr 31.12.2011 har Grue Sparebank en kapitalbuffer på NOK 140,5 mill. i forhold til minimumskravet i henhold til Pilar I og II beregningene.

Bankens kapitaldekning skal i henhold til strategisk plan være minimum 20 %. Banken vil som følge av stort overskudd av ansvarlig kapital, ikke ha behov for å hente inn ansvarlig kapital ved utstedelse av egenkapitalbevis, fondsobligasjoner eller ansvarlig lån kommende femårsperiode.

Kapitalbehovet er beregnet med en tidshorisont på ett år. Kapitalbehovet utover første år er simulert ved hjelp av prognoser og scenarier for perioden 2012-16.

Ledelsesmessig styring og intervensjoner

Bankens internkontroll omfatter kontroller som blant annet skal overvåke bankens kredittrisiko, likvidetsrisiko, kursrisiko og renterisiko.

Det er utarbeidet beredskapsplaner innenfor kreditt-, markeds- og likvidetsområdet. Resultatet av kvartalsvise stresstester innenfor disse områdene avgjør om beredskapsplanene skal iverksettes. Det er i tillegg utarbeidet scenarimodell knyttet til alvorlige økonomiske tilbakeslag.

Begrensninger i styring og kontrollrutiner

Begrensninger kan oppstå som følge av at menneskelig dømmekraft i forbindelse med beslutningstaking kan være mangelfull. Feilsituasjoner kan oppstå som følge av menneskelig svikt (ubevisste feil), og kontroller som kan omgås gjennom samarbeid mellom to eller flere ansatte (bevisste feil).

Det er lagt opp til deling av prosesser for å påse at flere personer er involvert for å unngå at samme person innvilger og godkjenner vilkår for innvilgning.

Styring og kontrollrutiner er evaluert ved hjelp av risikoanalyse for alle bankens virksomhetsområder.

Corporate governance

I dette avsnittet har vi gitt en kortfattet beskrivelse av prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Grue Sparebank.

Grue Sparebank arbeider etter følgende vedtatte forretningsidé:

”Grue Sparebank skal være en selvstendig, lønnsom og kostnadseffektiv sparebank som leverer konkurransedyktige bank- og forsikringstjenester, samt finansiell rådgivning til personmarkedet, primærnæringer og bedrifter med lokal tilhørighet”.

Hovedtyngden av våre kunder i privatmarkedet er lokalisert i søndre Hedmark, i tillegg til en del privatkunder i Akershus / Oslo og enkeltkunder spredt ut over det meste av Sør-Norge. På grunn av større risiko knyttet til bedriftsengasjementer, har Grue Sparebank utlånsengasjement til bedriftsmarkedet kun i lokalområdet, med unntak av enkelte engasjement der vi har spesiell god kjennskap til eier/driver.

Som lokalbank er Grue Sparebank opptatt av lokal verdiskaping i vid forstand og bidrar aktivt for å øke den lokale verdiskapingen for å sikre utviklingsmuligheter og fremtidig kundegrunnlag. Grue Sparebank ser det som viktig at kredittpolicy utformes uavhengig av ønsket om lokal verdiskaping. Bankens bidrag til lokal verdiskaping skjer derfor på andre måter enn gjennom kredittgivning.

Bankens styringsstruktur følger sparebanklovens regler, noe som innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper.

Forstanderskapet i Grue Sparebank har i 2011 bestått av:

- 16 medlemmer valgt av innskyterne / kundene
- 6 medlemmer valgt av Grue kommune
- 4 medlemmer valgt av de ansatte i banken

Forstanderskapet har avholdt 2 møter og kontrollkomiteen har avholdt 4 møter i 2011.

Bankens styre velges av forstanderskapet og består av totalt 5 representanter, hvorav 1 representant er valgt av ansatte. Første vararepresentant møter fast i styret, men har ikke stemmerett. Ansattes vararepresentant har møterett i styret, men har ikke stemmerett. Kvinneandelen i styret utgjør 25 %, når en etter vanlig praksis utelater ansattes representant fra beregningen. Første vararepresentant er kvinne. Ansattes representant i styret er kvinne, ansattes vararepresentant er mann. Styret har i 2011 avholdt 13 styremøter og behandlet totalt 142 saker. Styret har i tillegg avholdt ett møte hvor bankens strategi har vært drøftet.

I samsvar med endringer i Finansieringsvirksomhetsloven, Sparebankloven og Finanstilsynets forskrift av 11.01.2010 etablerte banken revisjonsutvalg fra og med 1. juli 2010.

Bankens samlede styre utgjør revisjonsutvalget. Styret skal samlet ha den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta revisjonsutvalgets oppgaver. Minst ett av medlemmene skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon.

Revisjonsutvalgets oppgaver er:

- (a) forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen,
- (b) overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon om slik funksjon er etablert,
- (c) ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet,
- (d) vurdere og overvåke revisors uavhengighet, jf. revisorlovens kapittel 4, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonsselskapet utgjør en trussel mot uavhengigheten.

Bankens kontrollkomité består av 3 medlemmer valgt av forstanderskapet, herav en kvinne.

Bankens styrings- og kontrollsystemer er basert på lover og forskrifter, i tillegg til interne rammer og fullmakter vedtatt av styret. Banken foretar årlig risikoanalyse for virksomheten. Bankens arbeidsprosesser og kontrollrutiner er utformet for å begrense risiko knyttet til virksomheten.

Personale og arbeidsmiljø

Banken har ved årets utgang 24 fast ansatte. Av disse er 10 ansatt på deltid. I tillegg er det 3 som har fungert som ekstrahjelp/vikarer i løpet av året. Totalt er det utført 23 årsverk i 2011, hvorav 22 knyttet til bankens kjernevirksomhet. Banken har en kvinneandel på 63 % blant faste ansatte. I forbindelse med nyansettelser av personale uten lederansvar prioriterer vi ansettelse av menn under ellers like vilkår. I forbindelse med nyansettelser av personale med lederansvar prioriterer vi ansettelse av kvinner under ellers like vilkår. Av personalet med lederansvar utgjør kvinneandelen 33 %.

Alle faste ansatte har i løpet av året deltatt på eksterne og / eller interne kurs for oppdatering og opplæring. Ved årsskiftet var åtte ansatte autoriserte finansielle rådgivere.

Bankens verdier og ansatte er sikret med moderne utstyr.

Banken er medlem av Glåmdal HMS Tjeneste. Banken har også et eget trimrom med diverse treningsapparater. Helse-tilstanden til de ansatte må karakteriseres som god med lite sykefravær. Sykefraværet skyldes ikke skader eller ulykker i banken. Sykefraværet lå siste år på 2,15 %, noe som er 0,58 prosentpoeng lavere enn 2010. De ansatte er innmeldt i bankens pensjonsordning, behandlingsforsikring og gruppelevesforsikring.

Medarbeidertilfredshetsundersøkelse utføres årlig, tiltak iverksettes innenfor de områder hvor det er avdekket svakheter.

Styrets oppfatning er at arbeidsforhold, trivsel og miljø i banken er godt.

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Det vises også til note 21a i årsregnskapet.

Banken har en generell ordning for variabel godtgjørelse (resultatlønn) som defineres inn under pkt 5: Unntak i Finanstilsynets rundskriv av 21.02.2011 "Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltnings-selskaper for verdipapirfond". Ordningen omfatter hele banken og gir ikke incentiveeffekt når det gjelder overtakelse av risiko.

Den variable resultatlønnen beregnes på grunnlag av bankens årsresultat og seks styrefastsatte målekriterier. Resultatlønnen er lik for alle ansatte og var i 2011 samlet begrenset oppad til kr 40.000 pr årsverk. Målet for bankens årsresultat ble ikke oppnådd i 2011. Den variable resultatlønnen som følge av oppnådde måltall for øvrig i 2011 utgjør kr 17.750,- pr årsverk og blir utbetalt i 2012.

Utsiktene for kommende år

Det forventes et stabilt lavt rentenivå i 2012. Som følge av usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen i Europa forventer banken redusert etterspørsel av utlån både fra privatmarkedet og bedriftene. Flesteparten av våre privatkunder har lav gjeldsbelastning, den samlede situasjonen for privatmarkedet er derfor god. Risikoen ved utlån til privatmarkedet vil øke hvis boligprisene skulle falle, mest sannsynlig som følge av økt arbeidsledighet. Styret er usikre på utviklingen for lokalt næringsliv. Lavt rentenivå burde tilsi økt lønnsomhet i næringslivet, men usikkerheten knytter seg spesielt om den negative økonomiske utviklingen i Europa vil kunne smitte sterkere over på norsk økonomi. Innen

STYRETS ÅRSBERETNING

bedriftsmarkedet forventer vi tap på normalnivå i 2011. Samlet sett vil kredittrisikoen ved utlån til bedriftsmarkedet fortsatt være moderat.

Det lave rentenivået vil kunne påvirke lønnsomheten i negativ retning, ved at det blir vanskeligere å opprettholde rentenettoen på årets nivå. Lønnsomheten vil også kunne påvirkes i negativ retning av nye regulatoriske likviditetskrav.

Vi har gjennom endringer i virksomheten, kompetanseheving og nyansettelser lagt grunnlaget for at banken kan øke andre inntekter utover renteinntektene.

Styret mener Grue Sparebank er konkurransedyktig med sine produkter både på pris og kvalitet. Styret vurderer bankens økonomiske stilling som meget god og forventer en stabil utvikling som gjør oss i stand til å oppfylle kundenes krav på en tilfredsstillende måte.

Kirkenær, 24.1.2012

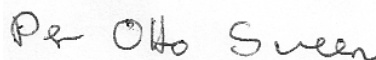
Wenche Engen
Styreleder

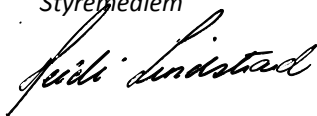
Arne Skytteren
Nestleder

Bernt Snapa
Styremedlem

Otto Sveen
Styremedlem

Heidi Lindstad
Styremedlem

RESULTATREGNSKAP

	Note nr.	2011	2010
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1.277	1.101
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		65.486	59.216
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		5.028	3.353
Andre renteinntekter og lignende inntekter		18	10
Sum renteinntekter og lignende inntekter		71.808	63.680
Rentekostnader og lignende kostnader			
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		2.999	2.722
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		30.210	26.256
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapir		3.802	2.904
Andre rentekostnader og lignende kostnader		0	908
Sum rentekostnader og lignende kostnader		37.011	32.790
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	16	34.797	30.890
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning			
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer m/var. avkastning		1.056	1.292
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		247	277
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		1.303	1.569
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester			
Garantiprovisjon		225	259
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	17	5.017	4.884
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		5.242	5.143
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			
Andre gebyrer og provisjonskostnader		2.484	2.518
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		2.484	2.518
Netto verdiendr. og gev./tap på valuta og verdipapir som er omløpsmidler			
Netto verdiendr. og gev./tap på sertifikater, oblig. og andre renteb. verdip.		193	31
Netto gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer m/variabel avkastning		1.895	4.678
Netto gevinst/tap på valuta		423	431
Sum netto verdiendr. og gev./tap på valuta og verdipapir som er omløpsmidler		2.514	5.140
Andre driftsinntekter			
Driftsinntekter faste eiendommer		1.273	1.148
Andre driftsinntekter	18	1	977
Sum andre driftsinntekter		1.274	2.125
Lønn og generelle administrasjonskostnader			
Lønn m.v.			
Lønn	21	9.273	8.264
Pensjoner	20	1.437	214
Sosiale kostnader		1.600	1.606
Administrasjonskostnader		5.546	6.060
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	19	17.856	16.144

RESULTATREGNSKAP

	Note nr.	2011	2010
Avskrivning mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			
Ordinære avskrivninger		1.483	1.498
Sum avskrivning mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		1.483	1.498
Andre driftskostnader			
Driftskostnader faste eiendommer		2.090	4.845
Andre driftskostnader	22	4.113	3.478
Sum andre driftskostnader		6.204	8.323
Tap på utlån og garantier			
Tap på utlån:		13.313	6.228
Sum tap på utlån, garantier mv.		13.313	6.228
Nedskr./revers. av nedsk. og gev./tap på verdipapir som er anleggsmidler			
Nedskrivning/reversering av nedskrivning		0	0
Gevinst/tap		0	1.420
Sum nedskr./revers. av nedsk. og gev./tap på verdipapir som er anleggsmidler		0	1.420
Skatt på ordinært resultat	23	1.571	2.818
Resultat av ordinær drift etter skatt		2.221	8.758
Ekstraordinære inntekter		0	0
Ekstraordinære kostnader		0	0
Skatt på ekstraordinært resultat		0	0
Resultat for regnskapsåret		2.221	8.758
Overføringer og disponeringer			
Disponeringer			
Overført fra/til fond for vurderingsforskjeller		-31	128
Overført til sparebankens fond		2.251	7.630
Overført til gavefond og/eller gaver		0	1.000
Sum disponert		2.221	8.758

KONTANTSTRØMSANALYSE

	2011	2010
Resultat av ordinær drift etter skatt	2.221	8.758
Ordinære avskrivninger	1.483	1.498
Tap på utlån	13.313	6.228
Gaver	0	-1.000
Verdiregulering	-1.279	2.923
Tilført fra årets drift	15.738	12.562
Endring utlån: - økning/+ nedgang	-42.234	-10.272
Endring utlån til finansinstitusjoner: - økning/+ nedgang	-10.033	5.854
Endring innskudd fra kunder: + økning/- nedgang	82.848	24.152
Endring innskudd fra kredittinstitusjoner: - økning/+ nedgang	151	18.511
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: +økning/ -nedgang	50.047	14.905
Endring øvrige fordringer: - økning/+ nedgang	-3.694	948
Endring kortsiktig gjeld: + økning/- nedgang	-3.312	-2.174
A: Netto likv. endring fra virksomhet	89.510	64.485
- Investering i varige driftsmidler	0	-5.250
Endring langsiktige verdipapirer: - økning/+ nedgang	-48.066	-61.564
B: Netto likv. endring investering	-48.066	-66.814
Endring innskudd fra Norges Bank: + økning/- nedgang	0	0
Endring annen langsiktig gjeld: + økning/- nedgang	0	0
C: netto likv. endring finansiering	0	0
A + B + C Sum endring likvider	41.444	-2.329
+ Likviditetsbeholdning 01.01.	20.544	22.873
= Likviditetsbeholdning 31.12.	61.988	20.544

BALANSE PR. 31.12.2011

	Note	2011	2010
	nr.		
EIENDELER			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		61.988	20.544
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		62.379	52.347
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		0	0
Sum netto utlån og fordringer på kredittinst		62.379	52.347
Utlån til og fordringer på kunder			
Kasse- /drifts- og brukskreditter		103.615	90.021
Byggelån		7.998	18.998
Nedbetalingslån		1.250.204	1.210.563
Sum utlån før nedskrivninger for tap		1.361.817	1.319.582
Individuelle nedskrivninger		-23.091	-6.848
Gruppenedskrivninger		-4.771	-8.912
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5	1.333.954	1.303.822
Overtatte eiendeler	6	3.000	0
Sertifikater, oblig. og andre rentebærende verdipapir med fast avkastning			
Utstedt av det offentlige			
Sertifikater og obligasjoner		5.002	5.006
Utstedt av andre			
Sertifikater og obligasjoner		174.501	136.155
Sum sertifikater, oblig. og andre rentebærende verdipapir med fast avkast.	7,8	179.503	141.161
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning			
Aksjer andeler og grunnfondsbevis		111.281	111.525
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	9	111.281	111.525
Eierinteresser i tilknyttede selskaper			
Eierinteresser i tilknyttede andre selskaper	3	645	676
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper		645	676
Eierinteresser i konsernselskaper			
Eierinteresser i andre konsernselskaper	3	11.820	1.820
Sum eierinteresser i konsernselskaper		11.820	1.820
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel		314	738
Andre immaterielle eiendeler		0	0
Sum immaterielle eiendeler		314	738
Varige driftsmidler			
Maskiner, inventar og transportmidler		1.990	2.532
Bygninger og andre faste eiendommer		19.545	20.485
Sum varige driftsmidler	10	21.535	23.017
Andre eiendeler			
Andre eiendeler		798	1.116
Sum andre eiendeler	11	798	1.116
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostn. og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjente ikke mottatte inntekter		5.245	4.838
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader			
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		2.280	1.676
Sum forskuddsbetalinger og opptjente. inntekter		7.525	6.514
SUM EIENDELER	4	1.794.741	1.663.279

BALANSE PR. 31.12.2011

	Note nr.	Konsern	
		2011	2010
GJELD OG EGENKAPITAL			
Innskudd fra kredittinstitusjoner			
Innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		22.229	22.078
Innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		75.000	75.000
Sum innskudd fra kredittinstitusjoner	12	97.229	97.078
Innskudd fra og gjeld til kunder			
Innskudd fra og gjeld til kunder u/opsigelse		1.223.756	1.149.055
Innskudd fra og gjeld til kunder m/opsigelse		31.941	23.794
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	12	1.255.697	1.172.849
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			
Sertifikatgjeld og andre kortsiktige låneopptak		50.000	0
Obligasjonsgjeld		99.949	99.903
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12	149.949	99.903
Annen gjeld			
Annen gjeld		5.878	9.316
Sum annen gjeld	12	5.878	9.316
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		3.730	3.605
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser		1.263	1.755
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		0	0
Sum avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser		1.263	1.755
SUM GJELD		1.513.746	1.384.505
Minoritetsinteresser			
Minoritets andel av datterselskap		0	0
Sum minoritetsinteresser		0	0
EGENKAPITAL			
Optjent egenkapital			
Fond for vurderingsforskjeller		612	643
Sparebankens fond		280.383	278.131
Annen egenkapital		0	0
SUM EGENKAPITAL	13,14	280.995	278.774
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	4	1.794.741	1.663.279
Betingede forpliktelser			
Garantier	15	42.564	36.866
Pantsettelse	15	171.167	121.477

Kirkenær, 24.1.2012

Wenche Engen
Styreleder

Arne Skytteren
Nestleder

Bernt Snapa
Styremedlem

Per Otto Sveen
Styremedlem

Heidi Lindstad
Styremedlem

Note 1 - Generell info - rettviseende bilde

Bankens årsregnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk, og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og stilling. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt. Det er ikke gjort endringer i regnskapsprinsipper i 2011.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

KONSERNREGNSKAP

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap selv om banken sitter med eieposter på over 50 % i Grue Næringselskap AS (53,10 %) og Glåma Bygg AS (53,85 %). Dette begrunnes med at Grue Næringselskap AS er av uvesentlig størrelse og Glåma Bygg AS driver virksomhet som er helt forskjellig fra bankdrift og er å anse som midlertidig eie. Opplysninger om selkåpenes resultatposter er gitt i note 3.

RESULTATPOSTER

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene. Boliglån overført til og formidlet til Terra Boligkreditt AS (TBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til TBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingssevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er innekket innen 90 dager. Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingssevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingssevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tap når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspann ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingssevne basert på en analyse av av risiko og historiske tapstall. Andre forhold kan være makroøkonomiske forhold, verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningssevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført medtas ikke i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle derivater

Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Det er ingen utestående derivatavtaler pr 31.12.2011.

VERDIPAPIRER

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verddivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen (herunder handelsportefølje og ikke handelsportefølje) og anleggspportefølje verddivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 7 og 9.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også for verdifastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger beregnes virkelig verdi i spread-matrise utarbeidet av Verdipapirfondenes forening.

Aksjer og egenkapitalbevis

Aksjer og egenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Immaterielle eiendeler

Banken har ved årsslutt ingen bokførte immaterielle eiendeler.

PENSJONFORPLIKTELSER OG PENSJONSKOSTNADER

Banken bruker Norsk Regnskapsstandard for bokføring av pensjonskostnader. Ytelsesordninger er gjenstand for årlig aktuarberegning og kostnadsføres under "Lønn og generelle administrasjonskostnader". Innskuddsordninger kostnadsføres med årspremien under samme post. Aktuarberegnet pensjonsforpliktelse, bestående av differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene korrigeret for avvik i estimater og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen enten som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for utregning av pensjonsforpliktelser, blir revurdert årlig. Regnskapsmessig behandling av ny AFP-ordning (ytelsesbasert flerforetaksordning) vil, grunnet manglende informasjon og pålitelighet i beregninger, likestilles med innskuddsordning og kostnadsføres med årets premiebetaling inntil avklaring omkring beregningene foreligger.

SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel er beregnet med 28 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

OMREGNINGSREGLER FOR VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til nominelt beløp med justering av over- eller underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid. Beholdning av egne obligasjoner kommer til fradrag på obligasjonsgjelden og presenteres på egen linje.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Note 3 - Datterselskap og tilknyttede selskap

Eierinteresser i datterselskap (ikke konsoliderte)

Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2011	Bokført verdi
Grue Næringselskap AS	Grue	3.430	1.820	53,1 %	3.454	87	1.820
Glåma Bygg AS	Grue	1.300	7.000	53,8 %	6.283	-4.222	10.000
Sum morbanks investering i datterselskap							11.820

Eierinteresser i tilknyttede selskap

Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2011	Bokført verdi
Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS	Kongsvinger	100	33	0	1.523	747	645
Sum investering i tilknyttet selskap							645

Det er foretatt vurdering av behovet for nedskrivning av verdien av bankens aksjer i Glåma Bygg AS. Banken har valgt å ikke nedskrive verdien av aksjene med bakgrunn i merverdier i selskapets eiendom i forhold til bokført verdi. I tillegg har banken etter aksjetegningen initiert en restrukturering av selskapet som har snudd den negative resultatutviklingen. Verdifallet vurdert ut fra bokført er vurdert å være avforbigående karakter.

Note 4 - Finansiell risiko

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel diponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer, som løpende fremlegges for styret. Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 75 %, og deknningen utgjør ved årets utgang 92,21 % mot 88,88 % året før.

For å fylle dette likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarked, herunder F-lån fra Norges Bank. Forfallstrukturen fremgår i note 15 om gjeld. Kommitterte trekkrettigheter i DNB, kr 83 mill, er på kort sikt sentral i denne sammenheng, selv om rammene i liten grad har vært benyttet gjennom 2011.

Likviditetssituasjonen betraktes som god.

I tabellen nedenfor er trukkede kasse-/driftskreditter tatt med under kolonne 0-1 mndr. på linjen for utlån til kunder. Innskudd fra kunder er rapportert i kolonnen uten løpetid. Dette er i tråd med Finanstilsynets forskrift for slik rapportering.

Restløpetid for hovedposter i balansen

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	61.988						61.988
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	62.379		10.112				52.268
Utlån til og fordring på kunder	1.361.816	134.428	17.978	105.328	338.311	765.771	0
Obligasjoner og sertifikater	179.503		5.010	20.256	145.194	9.042	
Øvrige eiendelsposter	129.055	5.245			87.880		35.930
Sum eiendelsposter	1.794.741	139.673	33.100	125.584	571.385	774.813	150.185
- herav utenlandsk valuta	1.196						
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	97.229		75.000				22.229
Innskudd og gjeld til kunder	1.255.697	5.632					1.250.066
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	149.949			50.000	99.949		
Øvrig gjeld	10.871	616	1.972	5.202			3.081
Egenkapital	280.995						280.995
Sum gjeld og egenkapital	1.794.741	6.248	76.972	55.202	99.949		1.556.370
- herav utenlandsk valuta							
Netto likv. eksponering på balansen	0	133.425	-43.872	70.382	471.436	774.813	-1.406.185
- herav utenlandsk valuta							

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for at banken påføres tap på grunn av at motparten ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Se note 5 for informasjon om kreditrisiko i utlånsgasjement.

Kreditrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder som i hovedsak er utlån.

Også andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede ikke trukne kreditter er forbundet med kreditrisiko.

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i rente-, valuta eller egenkapitalinstrumenter, og er nedenfor nærmere omtalt under renterisiko, valutarisiko samt prisisiko. Risikoen er knyttet til resultatsvingninger som følge av endringer i markedspriser og kurser.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som en følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Banken har lav renterisikoeksponering. Banken har verken fastrentelån eller fastrenteinnskudd ved årets utgang. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten betraktes som lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon/varighet på 0,3. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 0,5 mill ved årets slutt.

Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor den fastsatte ramme på 2 mill.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for hovedposter i balansen.

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente ekspon.
Eiendeler:							
Konter og fordringer på sentralbanken	61.988		53.868				8.120
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	62.379		62.379				
Utlån til og fordring på kunder	1.361.816		1.361.816				
Obligasjoner og sertifikater	179.503	29.372	150.131				
Øvrige eiendelsposter	129.055						129.055
Sum eiendelsposter	1.794.741	29.372	1.628.195				137.175
- herav utenlandsk valuta	1.196						
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	97.229		97.229				
Innskudd og gjeld til kunder	1.255.697	1.255.393				305	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	149.949		99.949	50.000			
Øvrig gjeld	10.871						10.871
Egenkapital	280.995						280.995
Sum gjeld og egenkapital	1.794.741	1.255.393	197.178	50.000		305	291.865
- herav utenlandsk valuta							
Netto rente eksponering på balansen		-1.226.021	1.431.016	-50.000		-305	-154.691
- herav utenlandsk valuta	1.196						0

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser.

Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Denne er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap ansees å være uvesentlig.

Prisisiko

Bankens investeringer i egenkapitalinstrumenter er begrenset og utgjør pr 31-12-2011 kr 12.165. Spesifikasjon fremgår av note 9. Et gjennomgående verdifall på 10 % vil påvirke resultatregnskapet negativt med kr 1.217.

Note 5 - Utlån

Beløpet som best representerer bankens maksimale eksponering for kredittisiko overfor kunder (definert i note 4), uten å ta hensyn til sikkerhetsstillelser eller andre kredittforbedringer, er bokført verdi av netto utlån tillagt garantier og ikke opptrukne gitte kredittrammer.

Bankens maksimale eksponering for kredittisiko	31.12.2011	31.12.2010
Brutto utlån	1.361.816	1.319.582
Nedskrivning på individuelle utlån	-23.091	-6.848
Nedskrivning på grupper av utlån	-4.771	-8.912
Netto utlån	1.333.954	1.303.822
Garantier	42.564	36.866
Ikke opptrukne kredittrammer	71.571	67.860
Maksimal eksponering for kredittisiko	1.448.088	1.408.547

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt mottegn. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager. Sikkerhetens verdi fastsettes til virkelig verdi med forhåndsbestemt %- fradrag avhengig av type sikkerhet. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges i utgangspunktet til grunn en forutsetning om fortsatt drift, med unntak for de tilfeller der det allerede er foretatt en nedskrivning.

Virkelig verdi av sikkerhetene for utlån	2011	2010
SUM	1.338.725	1.312.734

Se tabell for misligholdte og tapsutsatte lån for informasjon om verdi av sikkerhetsstillelser for misligholdte og tapsutsatte lån.

Prinsipper for risikoklassifisering

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en god overvåking av risikoutviklingen i bankens engasjementsportefølje.

Klassifiseringen av personkunder skjer ved at faktoren "kundens økonomiske stilling" vektlegges i tillegg til sikkerheten. For næringslivskunder utføres klassifisering av økonomiske faktorer på grunnlag av utvalgte nøkkeltall som hentes fra kundens reviderte regnskap, samt på sikkerhet. Klassifiseringen er delt inn i 5 grupper der A representerer minst risiko og E størst risiko. Klassifiseringen synliggjør kundenes risikoeksponering for hver av faktorene økonomi og sikkerhet. Disse faktorene danner grunnlaget for fastsettelsen av den akkumulerte risikoklasse der økonomi/sikkerhet vektet i forholdet til nedstående tabell

Kriterier	Personmarkedet		Bedriftsmarkedet	
	Vekt	Komponent	Vekt	Komponent
Økonomi	50 %	Gjeldsgrad Bto.inntekt	40 %	Rentabilitet Soliditet Resultatgrad
Sikkerhet (1)	50 %	Verdi eiendel	50 %	Verdi eiendel
Andre faktorer			10 %	

(1) Verdi på eiendeler som pansettes nedjusteres i tråd med retningslinjer.

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2011

Samlet 31.12.2011	Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	717.215	48,6 %	661.740	7.359	48.116
Akk. risikoklasse B	lav	461.552	31,3 %	443.850	2.626	15.076
Akk. risikoklasse C	middels	111.677	7,6 %	104.158	1.483	6.036
Akk. risikoklasse D	høy	57.604	3,9 %	51.585	4.370	1.649
Akk. risikoklasse E	høy	39.954	2,7 %	37.566	1.785	603
Mangelfullt klassifisert	lav	87.949	6,0 %	62.917	24.941	91
SUM		1.475.951	94,0 %	1.361.816	42.564	71.571

Personmarked 31.12.2011	Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	598.928	60,7 %	583.369	139	15.420
Akk. risikoklasse B	lav	330.751	33,5 %	325.122	225	5.404
Akk. risikoklasse C	middels	38.345	3,9 %	36.698	92	1.556
Akk. risikoklasse D	høy	10.455	1,1 %	10.268	0	186
Akk. risikoklasse E	høy	7.366	0,7 %	7.358	0	8
Mangelfullt klassifisert	lav	55	0,0 %	38	0	16
SUM		985.900	100,0 %	962.854	456	22.589

Bedriftsmarked 31.12.2011	Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	118.287	24,1 %	78.371	7.220	32.696
Akk. risikoklasse B	lav	130.801	26,7 %	118.728	2.401	9.672
Akk. risikoklasse C	middels	73.332	15,0 %	67.460	1.391	4.480
Akk. risikoklasse D	høy	47.149	9,6 %	41.317	4.370	1.463
Akk. risikoklasse E	høy	32.588	6,6 %	30.208	1.785	595
Mangelfullt klassifisert	lav	87.894	17,9 %	62.879	24.941	75
SUM		490.051	82,1 %	398.962	42.108	48.982

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2010

Samlet 31.12.2010	Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	699.917	49,2 %	651.049	4.035	44.833
Akk. risikoklasse B	lav	453.559	31,9 %	439.455	1.332	12.772
Akk. risikoklasse C	middels	134.873	9,5 %	116.652	9.941	8.280
Akk. risikoklasse D	høy	38.333	2,7 %	35.338	1.123	1.872
Akk. risikoklasse E	høy	28.144	2,0 %	26.621	1.435	88
Mangelfullt klassifisert	lav	68.855	4,8 %	50.466	18.373	15
SUM		1.423.681	95,2 %	1.319.581	36.239	67.860

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Personmarked 31.12.2010		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	604.622	61,6 %	589.840	161	14.622	
Akk. risikoklasse B	lav	321.703	32,8 %	316.215	217	5.271	
Akk. risikoklasse C	middels	37.864	3,9 %	37.488	92	284	
Akk. risikoklasse D	høy	11.440	1,2 %	11.241	0	199	
Akk. risikoklasse E	høy	5.436	0,6 %	5.436	0	0	1.038
Mangelfullt klassifisert	lav	188	0,0 %	173	0	15	
SUM		981.254	100,0 %	960.393	470	20.391	1.038

Bedriftsmarked 31.12.2010		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	95.295	21,5 %	61.209	3.874	30.211	
Akk. risikoklasse B	lav	131.856	29,8 %	123.241	1.115	7.501	
Akk. risikoklasse C	middels	97.009	21,9 %	79.165	9.849	7.996	
Akk. risikoklasse D	høy	26.893	6,1 %	24.096	1.123	1.673	
Akk. risikoklasse E	høy	22.708	5,1 %	21.185	1.435	88	5.810
Mangelfullt klassifisert	lav	68.666	15,5 %	50.293	18.373	1	
SUM		442.427	84,5 %	359.188	35.769	47.470	5.810

Engasjementer som er uklassifisert er medtatt under lav risiko. Uklassifiserte garantier er i helhet garanti avgitt til Terra Boligkreditt jfr. Note 15. Uklassifisert utlån er i hovedsak to engasjement, DNB Bank ASA kr. 52,3 mill. og Terra Kortbank AS kr. 10,1 mill.

Forventet årlig tapsnivå - forventet tap i forhold til renteinntekter

I banken tilstrebes å vektlegge risiko ved prising av engasjementer slik at lån og kreditter med laveste rente har en tilsvarende lav risiko.

Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer er av stor viktighet, og tillegges stor vekt. Kredittrisikoen overvåkes løpende gjennom analyser, misligholds-, restanse- og overtreksrapportering.

Det vurderes at årlige tap ikke vil overstige 0,1 - 0,5 % av brutto utlån de nærmeste 3 år. Dette er basert på erfaring fra tidligere år, kjennskap til bankens lånekunder samt den løpende vurdering av utlånsmassen. I tillegg er påplussert margin for usikkerhet knyttet til finanskrisens virkning for våre kunder. Tapene forventes i det alt vesentlige å komme i grupper med høy risiko og forventes videre å ligge innenfor den samlede forventede renteinntekten for gruppen.

Bokført/virkelig verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier verdsettes i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier. Det er ikke grunner som skulle tilsi at virkelig verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost. Lån og garantier verdsettes til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er objektive forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Etter forskriften skal slike lån nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på lånet. Nedskrivning klassifiseres som tapkostnad, og renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemethode.

Vår modell bygger på at der det foreligger objektive bevis for risiko for tap, gjøres det en totalvurdering av kundens betalingsevne, av den realsikkerhet som er stilt for lånet samt av sannsynligheten for tap. Det beregnede sannsynlige tap nedskrives som individuell nedskrivning på engasjementet. Nedskrivningen klassifiseres som tapkostnad.

De objektive bevis på at et utlån har verdifall baserer seg på observerte data banken har kjennskap til om følgende type hendelser:

Vesentlige finansielle problemer hos låntager, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, opplåning for inndekking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, konkurs.

Utlån, garantier og ubenyttet kreditt fordelt på bransjer

2011	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Misligholdte engasjement	Tapsutsatte engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder	962.864	456	22.589	6.505	0	788	
Næringslivskunder	398.951	42.108	48.982	18.350	11.314	22.303	
Sum utlån og garantier	1.361.815	42.564	71.571	24.855	11.314	23.091	4.771
Primærnæringer	185.245	1.165	19.699	758	0	0	
Bygg og anlegg	50.722	3.945	4.078	1.742	0	0	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	40.296	0	0	3.367	0	3.220	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	12.033	1.500	3.200	0	4.683	4.683	
Transport, post og telekommunikasjon	13.048	2.572	1.373	0	0	0	
Tjenesteytende virksomhet	30.878	2.602	2.533	12.294	4.871	13.400	
Industri og bergverk	66.729	5.383	1.799	189	1.760	1.000	
Finans	0	24.941	16.300	0	0	0	
Sum næringskunder	398.951	42.108	48.982	18.350	11.314	22.303	

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

2010	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Misligholdte engasjement	Tapsutsatte engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder	960.393	470	20.391	3.349	0	1.038	
Næringslivskunder	359.189	36.396	47.469	22.295	4.666	5.810	
Sum utlån og garantier	1.319.582	36.866	67.860	25.644	4.666	6.848	8.912
Primærnæringer	184.403	704	15.949	5.401	0	2.000	
Bygg og anlegg	40.803	8.706	6.075	0	0	0	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	41.912	0	560	3.070	0	0	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	12.542	1.597	2.427	9.847	0	310	
Transport, post og telekommunikasjon	11.979	2.158	1.674	0	0	2.000	
Tjenesteytende virksomhet	17.326	2.057	2.897	3.788	4.666	1.500	
Industri og bergverk	50.224	2.174	1.987	189	0	0	
Finans	0	19.000	15.900	0	0	0	
Sum næringskunder	359.189	36.396	47.469	22.295	4.666	5.810	

Tap på utlån og garantier

Årets tapskostnader	2011		2010	
	Tap på utlån	Tap på garantier	Tap på utlån	Tap på garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	16.243	0	3.751	0
+ Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	-4.141	0	180	0
+ Perioden konstaterte tap hvor det tidl år er foretatt individuell nedskrivning	733	0	2.144	0
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidl år ikke er foretatt individuell nedskrivning	505	0	242	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konst.tap	-28	0	-89	0
= Periodens tapskostnad	13.313	0	6.228	0

Banken har ikke renteinntekter som ikke er inntektsført.

	2011	2010
Renter på engasjementer som er tapsutsatt utgjør	1.732	606

Endringer i individuelle nedskrivninger	2011		2010	
	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar
Individuell nedskrivning 1.1.	6.848	0	3.097	0
Periodens konstaterte tap hvor tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-733	0	-2.144	0
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	3.683	0	0	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	13.520	0	6.310	0
Tilbakeføring av individuelle nedskrivning i perioden	-227	0	-415	0
Individuell nedskrivning 31.12.	23.091	0	6.848	0
Endring i gruppevise nedskrivninger				
Nedskrivning på grupper av utlån 1.1	8.468	444	8.481	251
+/- periodens nedskrivning på grupper av utlån	-3.740	-401	-13	193
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12.	4.728	43	8.468	444

De gruppevise nedskrivninger tar høyde for tap på engasjementer i bankens portefølje, som på balansetidspunktet ikke er identifisert som tapsutsatt. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne basert på en analyse av av risiko og historiske tapstall. Andre forhold kan være makroøkonomiske forhold, verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Misligholdte og tapsutsatte utlån	2011	2010	2009	2008	2007
Misligholdte utlån totalt	24.855	25.644	15.669	15.348	13.869
Individuell nedskrivning	-14.908	-4.848	-3.097	-2.827	-1.537
Netto misligholdte utlån	9.947	20.796	12.572	12.521	12.332
Øvrige tapsutsatte lån totalt	11.314	4.666	0	1.010	1.600
Individuell nedskrivning	-8.183	-2.000	0	-202	-1.600
Netto øvrige tapsutsatte lån	3.131	2.666	0	808	0

Mislighold refererer seg til kunder som ikke har betalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt etter 90 dager etter at overtrukket fant sted.

Aldersfordeling av misligholdte og tapsutsatte utlån

31.12.2011	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 mnd tom 12 mnd	Over 1 år	Sum mislig-holdte lån	Tapsutsatte lån	Sikkerhets-stillelser for misligholdte lån	Sikkerhets-stillelser for tapsutsatte lån
	Privatmarked	0	1.734	4.772	6.506	0	6.506
Bedriftsmarked	10.842	532	6.749	18.123	11.314	18.123	11.314
Sum	10.842	2.266	11.521	24.629	11.314	24.629	11.314
31.12.2010							
Privatmarked	1	854	2.494	3.349	0	3.349	0
Bedriftsmarked	12.319	6.238	3.738	22.295	4.666	22.295	4.666
Sum	12.320	7.092	6.232	25.644	4.666	25.644	4.666

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Note 6 - Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler

I forbindelse med individuell nedskrivning på ett engasjement i 2011, har banken overtatt 1 eiendom. Denne er taksert, og regnskapsført til 3 mill kroner. Det er etter fornyet vurdering ikke funnet grunn til å nedskrive eiendelene ytterligere.

Type eiendel	2011	2010
Overtatt eiendel for videresalg	3.000	0

Note - 7 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Verdsettelse

Bankens beholdning av obligasjoner er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi/markedsverdi på balansetidspunktet. Hele beholdningen er klassifisert som omløpsmidler, og betraktes som en portefølje. Beregningen av virkelig verdi bygger på børskurs og/eller forvalters observerte markedsverdier, og alle papirene er i NOK.

Omløpsmidler	Risikovekt	Bokført verdi	Pålydende verdi	Kostpris	Markedsverdi
Utstedt av det offentlige					
Kommuner	20 %	5.002	5.000	5.002	5.025
Sum		5.002	5.000	5.002	5.025
Utstedt av andre					
Bankobligasjoner	20 %	57.444	58.500	58.374	57.856
Bankobligasjoner - ansvarlig lån	100 %	1.622	2.000	1.801	1.622
Kredittforetak - OMF (1)	10 %	90.267	90.500	90.388	90.406
Kredittforetak	20 %	980	1.000	1.000	980
Industri	100 %	9.265	10.000	9.265	9.925
Øvrige sektorer	100 %	14.923	15.000	15.193	14.927
Sum		174.501	177.000	176.022	175.716
Sum sertifikater, obligasjoner mv		179.503	182.000	181.024	180.741
Akkumulert nedskrivning 1.1.2011				1.786	
Årets nto nedskr/reversert nedsk				-265	
Bokført verdi				179.503	
<i>Herav deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank</i>		129.256	130.500	129.558	130.400
<i>Fri likviditet/sikkerhet for ytterligere lånerett i Norges Bank</i>					

(1) Banken har, gjennom rammeavtale med Terra Boligkreditt, forpliktet seg til å kjøpe nytusedte OMF'er om TBK ikke kan innhente likviditet på annen måte. Forpliktelsen utgjør 15,9 mill kroner.

Gjennomsnittlig vektet eff. rente på obligasjonsbeholdning pr 31.12.2011 utgjør 3,48 % (31.12.2010: 3,18 %).

Note 8 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Bokført som sertifikater og obligasjoner:	Pålydende	Bokført
Terra Kortbank AS	1.000.000	980.000
Strømmen Sparebank	2.000.000	1.621.800

Note 9 - Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning

Verdsettelse

Aksjer klassifisert som handelsportefølje er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Akse-/rente-fond klassifiseres som omløpsmiddel, og vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives når virkelig verdi (markedsverdi) vurderes/observeres å være lavere enn anskaffelseskost.

Spesifikasjon etter grupper:	Balansført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. Kost
Omløpsmidler			
Handelsportefølje			
Øvrige omløpsmidler	87.880.322	90.248.684	88.318.754
Anleggsmidler	35.253.188	35.253.188	35.253.188
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	123.133.509	125.501.872	123.571.941

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Handels- og omløpsportefølje Spesifikasjon	Resultatført				
	Antall	verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. Kost
Sum handelsportefølje					
German Property AS	94.000	0	921.200	921.200	921.200
NEF Kraft 100 AS	23.102	0	1.999.940	2.259.376	1.999.940
Kvinesdal Sparebank	7.388	0	738.800	738.800	738.800
NEF Euro Power Fund Class NOK	3.799	468	3.526.055	3.526.055	3.526.523
NEF Nordic Power Fund	1.348	799	2.371.344	2.371.344	2.372.143
NEF Energy Diversified	197	39.184	260.816	260.816	300.000
NEF Global Resources	2.503	352.653	2.347.347	2.347.347	2.700.000
Banklikviditet Norge	23.593	0	23.632.864	24.374.321	23.632.864
Banklikviditet Global	11.510	45.328	11.029.126	11.029.126	11.074.454
Terra Sparebank	40.813	0	41.052.830	42.420.299	41.052.830
Sum øvrige omløpsmidler		438.432	87.880.322	90.248.684	88.318.754
Akkumulert positiv verdiendring 31.12.2011		438.432			
Res.ført nedskr 1.1.2011		0			
Sum omløpsmidler		438.432	87.880.322	90.248.684	88.318.754

Anleggsmidler Spesifikasjon	Resultatført				
	Antall	verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. Kost
Aksjer:					
Nordito Property	4.240	0	9.382	9.382	9.382
NETS Holding AS	35.022	0	1.522.160	1.522.160	1.522.160
Visa A-aksjer	117	0	52.650	52.650	52.650
Visa C-aksjer	272	0	122.400	122.400	122.400
AS Sparebankmatriell - SPAMA	120	0	12.000	12.000	12.000
Terra Gruppen AS	239.889	0	21.021.496	21.021.496	21.021.496
Eiendomskreditt	5.750	0	579.600	579.600	579.600
Tretorget AS	162	0	81.000	81.000	81.000
Grue Næringssselskap AS	1.820	0	1.820.000	1.820.000	1.820.000
Terra Eiendomsmekling Glåmdal AS	33	0	33.000	33.000	33.000
Glåma Bygg AS	7.000	0	9.999.500	9.999.500	9.999.500
Nedskr 1.1.2011		0			
Sum anleggsmidler		0	35.253.188	35.253.188	35.253.188
Sum aksjer, andeler o a verdipapirer med variabel avkast.			123.133.509	125.501.872	123.571.941

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggsmiddel

	1.1.2011	Nedskrivn	Reklass.	Tilgang	Avgang	31.12.2011
Anleggsaksjer	22.553	0	0	12.700	0	35.253

Note 10 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Faste eiendommer og øvrige varige driftsmidler blir balanseført til anskaffelseskost og fratrekkes årlig ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger tilsvarer en lineær avskrivning over det enkelte driftsmidlets antatte levetid.

	Maskiner inv./ transpm.	Bankbygg, hytte, tomter
Anskaffelseskost 1.1	6.217	33.971
Årets tilgang	0	0
Årets avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12	6.217	33.971
Akkumulerte avskrivninger 1.1	3.685	13.486
Årets avskrivning	542	940
Akkumulerte avskrivninger 31.12	4.227	14.426
Bokført verdi pr. 31.12	1.990	19.545
Avskrivningssatser	15 - 33 %	0 - 5 %

Fast eiendom	Type	Geografisk beliggenhet	Areal m ²	Herav utleid areal m ²	Balanseført verdi 31.12
Eiendom 1	Bankbygg	Grue	3.200	1.300	17.981
Eiendom 2	Tomt	Grue			195
Eiendom 3	Hytte	Ringsaker	88		1.369
Sum					19.545

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Note 11 - Andre eiendeler

Andre eiendeler	2011	2010
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Minnemynter i bankens eie	69	69
Øvrige interimskonti / kundefordringer	728	1.047
Sum andre eiendeler	798	1.116

Note 12 - Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	Gj.sn rentesats	Valuta	2011	2010
Lån / innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	2,80 %	NOK	22.229	22.078
Lån / innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	3,19 %	NOK	75.000	75.000
Sum gjeld til kredittinstitusjoner			97.229	97.078
Herav F-lån Norges Bank		NOK	75.000	75.000

Innskudd fra kredittinstitusjoner uten løpetid har flytende rente.

Lån med avtalt løpetid består av F-lån fra Norges Bank. Forfall på F-lånet er februar 2012.

Som sikkerhet for F-lån i Norges Bank har banken deponert obligasjoner i Norges Bank med MNOK 171,2. F-lånet forfaller til betaling 13-2-2012, og har flytende rente på 6 mnd NIBOR + 20bp.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Innskudd fra og gjeld til kunder	Gj.sn rentesats	Valuta	2011	2010
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		NOK	1.223.756	1.149.055
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		NOK	31.941	23.794
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	2,51 %		1.255.697	1.172.850

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder.

Det er ikke stillet sikkerhet for gjelden.

Lov om sikringsordninger for banker pålegger banken å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter måtte få på innskudd i banken med inntil 2 mill. kroner av det samlede innskudd. Årlig innbetales en avgift til Bankenes Sikringsfond etter bestemmelser i Banksikringsloven, og sparebankene var i perioden 2004 - 2007 fritatt for avgiften.

I 2008 betalte banken redusert avgift med kr 265, og full avgift ble betalt i 2010 og 2009 med hhv TNOK 908 og 851. I 2011 har banken igjen vært fritatt for avgiften.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Obligasjonslån	Opptatt år	Forfall	Nominell rtr.	Gj.snitt rtr.	Nominell verdi	Underkurs	Gjeld pr. 31.12
NO0010563216	2010	8.2.2013	Nib. + 50 bp	3,34 %	100.000	-51	99.949
NO0010626823	2011	10.7.2012		3,44 %	50.000	0	50.000

Lånene er i norske kroner, og det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Underkurs periodiseres over lånets løpetid.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av vektet saldo på obligasjonslånet.

Annen gjeld	2011	2010
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Bankremisser	507	867
Betalbar skatt	1.284	2.374
Leverandørgjeld og offentlig gjeld og avgifter	984	1.127
Betalingsystemer	279	175
Annen gjeld, herunder gaver	2.823	4.773
Sum annen gjeld	5.878	9.316

Note 13 - Endringer i egenkapitalen

	Bankens fond	Fond for vurderingsf.	Sum egenkapital	Avsatt til gaver	Sum disponering
Egenkapital 1.1	278.131	643	278.774		
Disponering av årets resultat	2.251	-31	2.221		2.221
Egenkapital 31.12	280.383	612	280.995		2.221

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Note 14 - Kapitaldekning

Krav til kapitaldekning er en minimum ansvarlige kapital på 8% av et nærmere definert grunnlag. Hertil har banken selv en prosess for å vurdere det samlede kapitalbehovet, hvilken bygger på bankens risikoprofil.

Ansvarlig kapital	2011	2010
Sparebankens fond	280.383	278.131
Overfinansiert pensjonsforpliktelse, fratrukket utsatt skatt	-1.642	-1.207
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-314	-738
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0
Kjernekapital	278.427	276.186

Ansvarlig kapital	278.427	276.186
-------------------	---------	---------

Myndighetsbestemt kapitalkrav, 8 %	78.432	74.487
Overskudd av ansvarlig kapital	199.995	201.699

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag, kapitalkrav og kapitaldekningsprosent

Eksponeringskategori / Beregningsgrunnlag risikotype	Beregningsgrunnlag Eiendeler		Beregningsgrunnlag Utenom balansen		Beregningsgrunnlag TOTALT	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Stater og sentralbanker	0	0	0	0	0	0
Lokale/reg. myndigheter	1.000	1.001	0	0	1.000	1.001
Offentlig eide foretak	14.923	9.842	0	0	14.923	9.842
Institusjoner	23.965	23.980	1.606	1.606	25.571	25.586
Foretak	120.359	92.313	4.589	13.198	124.948	105.511
Massemarked	0	2	0	3.586	0	3.588
Pant i fast eiendom	514.538	499.576	11.160	6.271	525.698	505.847
Forfalte engasjementer	11.545	31.519	495	-4.849	12.040	26.670
Obl. med fortrinnsrett	9.027	4.683	0	0	9.027	4.683
Andeler i verdipapirfond	15.143	14.720	0	0	15.143	14.720
Øvrige engasjementer	168.367	158.978	9.966	6.065	178.333	165.043
Kreditrisiko	878.867	836.614	27.816	25.877	906.682	862.491
Motparttsrisiko					0	0
Operasjonell risiko					79.096	78.149
Fradrag						
Nedskrivning på grupper av utlån					-4.771	-8.912
Bruk av egenkapitalmetoden					-612	-643
Sum alle risikoer					980.395	931.085
Kjernekapitaldekning					28,40 %	29,66 %
Kapitaldekning					28,40 %	29,66 %

Note 15 - Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser - Garantier	2011	2010
Betalingsgarantier	13.921	10.124
Kontraktsgarantier	3.701	7.742
Lånegarantier - Terra BoligKreditt	24.941	18.373
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond	0	627
Sum betingede forpliktelser	42.564	36.866

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Terra Boligkreditt (TBK). TBK har som kriterie at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet (bolig/hytte). Videre må det være avholdt takst på eiendommen, og taksten må ikke være eldre enn 6 måneder når lånet opptas.

Bankens kunder har pr 31.12.11 lån for 136,964 mill. kroner hos TBK pr. (31.12.10: 90,440 mill. kroner).

Garantibeløpet overfor TBK er tredelt:

Tapsgaranti - Den delen av lånet som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen. For lån som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen skal garantien være på minimum kr 25 000 pr lån. Garantien gjelder i 6 år fra dato for rettsvern.

Saksgaranti - Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Andel av felles garantiramme på 1 % av bankens totale låneportefølje ved utgangen av måneden.

TBK har også rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil 3 år.

Spesifikasjon av garantier til TBK	2011	2010
Tapsgaranti	11.963	8.339
Saksgaranti	11.658	9.109
Andel av felles garantiramme	1.320	925
Sum	24.941	18.373

NOTER TIL REGNSKAPET 2011

Alle lån i TBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til TBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken har ikke overtatt noen misligholdte lån fra Terra BoligKreditt i 2011 eller frem til avleggelse av årsregnskapet for 2011. Bankens utlån gjennom TBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til TBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholdssannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 1,369 mill. kroner. Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til TBK er etter bankens vurdering begrenset.

Banken har inngått en rammeavtale med TBK, der banken forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF-er) utstedt av TBK, for 15,9 millioner kroner. Forpliktelsen vil bli effektivert hvis TBK kommer i en situasjon der en emisjon av OMF-er må rettes mot eierbankene i Terra-Gruppen AS.

Forpliktelser	2011	2010
Bevilgede ikke diskonterte lån og ubenyttet rammekreditter	71.571	67.860
Sum forpliktelser utenom balansen	71.571	67.860

Eiendeler deponert som sikkerhet for F-lån i Norges Bank (*)	Haircutverdi		
	NB 2011	2011	2010
Obligasjoner - se note 8	162.405	171.167	121.477
Sum forpliktelser utenom balansen	162.405	171.167	121.477

(*) gjenstående F-lån utgjør kr 75 mill og har forfall i februar 2012, se note 15.

Note 16 - Fordeling av inntekt på geografisk område

Inntektene fordeler seg i det alt vesentlige geografisk i samme forhold som den underliggende hovedstol:

	%	SUM	Brutto utlån	Garantier
Bankens Fylke	80,44 %	1.129.641	1.113.404	16.237
Herav Bankens kommune	54,99 %	772.296	757.604	14.692
Landet for øvrig (*)	19,56 %	274.739	248.412	26.327
Utlandet	0,00 %			
SUM	100,00 %	1.404.380	1.361.816	42.564

(*) Garantier under "Landet for øvrig" gjelder i det alt vesentlige Terra Boligkreditt.

Note 17 - Spesifikasjon av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2011	2010
Betalingsformidling	2.092	2.047
Verdipapirromsetning/forvaltning	371	299
Forsikringsprovisjon	1.653	1.584
Andre provisjoner og gebyrer	901	954
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5.017	4.884

Note 18 - Andre driftsinntekter

	2011	2010
Tvistesak merverdiavgift datakonvertering	0	975
Andre driftsinntekter	1	2
Sum andre driftsinntekter	1	977

Note 19 - Lønn og generelle administrasjonskostnader

	2011	2010
Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør	17	9

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente, og blir fordelsbeskattet på den ansatte. Beløpet er ikke ført som kostnad i regnskapet, men rentesubsidieringen reduserer bankens renteinntekter tilsvarende.

Note 20 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser - antall ansatte

Antall ansatte ved årets slutt er 26, som samlet har utført 23 årsverk.

OTP - Obligatorisk tjenestepensjon er pliktig. Bankens ordning tilfredsstiller kravene.

Innskuddspensjon fra og med år 2011 tilsluttes nyansatte en innskuddsbasert pensjonsordning. 4 personer er omfattet av denne ordningen pr i dag.

Fondsbaserte forpliktelser/sikrede ytelser

Banken har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsforsikring i Storebrand for alle som er ansatt før 2011. Forpliktelsen ved årets utgang omfatter 22 ansatte og 10 pensjonister/etterlatte. Hovedbetingelser er 30 års opptjening og ca. 70 % av lønn ved fratredelse ved 67 år.

Ny AFP - ytelsesbasert flerforetaksordning

Ny AFP- ordning er etablert med virkning fra 1-1-2011. Den nye ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonering, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP- ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år.

Den nye AFP- ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosentsats av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetning foretas i regnskapet. Det er ikke fondsopbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende år.

Avtale med banksjef - ikke sikret forpliktelse

Banksjef har ingen spesiell ordning.

Årlig aktuarberegning

Storebrand Pensjonstjenester AS har foretatt beregninger i hht Oppdatert NRS 6. Beregningene baserer seg på informasjon pr 31.12.2011 og knytter seg til den kollektive ytelsesbaserte pensjonsforsikring samt avtalen med banksjef.

Beregningen av pensjonsmidlene og påløpne forpliktelse gjøres på balansedagen. De estimerte verdier korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsen størrelse. Det avvik som oppstår amortiseres over forventet gjenstående tjenestetid til de aktive.

Arbeidsgiveravgiften er en del av foretakets ytelse og er da en del av pensjonsforpliktelsen. Arbeidsgiveravgiften beregnes før korreksjon for eventuelle uomtrent estimatavvik. Videre er omkostningene ved pensjonsordningen inkludert i pensjonskostnaden.

Følgende forutsetning er lagt til grunn for beregningen:	2011	2010
Avkastning på pensjonsmidler	4,80 %	5,00 %
Diskonteringsrente	3,90 %	4,20 %
Årlig lønnsvekst	4,00 %	4,00 %
Årlig G-regulering	3,75 %	4,00 %
Årlig regulering av pensjoner under betaling	3,75 %	0,90 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	10,60 %	10,60 %

Pensjonskostnader:	Sikrede ytelser		Usikrede ytelser	
	Sum 2011	2011	2011	Sum 2010
Årets pensjonsopptjening	1.269	1.269	0	1.161
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	1.037	967	70	1.203
= Pensjonskostnad (brutto)	2.306	2.236	70	2.364
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	1.169	1.169	0	1.226
+ Administrasjonskostnader	172	172	0	159
= Pensjonskostnad (netto)	1.309	1.239	70	1.297
+ Resultatført estimatavvik	-23	-23	0	-1.083
= Pensjonskostnad	1.286	1.216	70	214

Hertil kommer innskuddsbaserte ytelser:

Premie innskuddspensjon	52	0
Premie ny AFP-ordning	99	0
SUM pensjonskostnad	1.437	214

Pensjonsforpliktelser:	Underfinansiering av pensjonsforpliktelse		Pensjonsforpliktelse	
	2011 Estimert	2010 Estimert	2011 Estimert	2010 Estimert
Pensjonsforpliktelser (brutto/PBO)	-996	-1.950	26.833	23.469
- Pensjonsmidler (markedsverdi)	0	0	26.230	22.955
= Pensjonsforpliktelser (netto)	-996	-1.950	-603	-514
+ Ikke resultatført estimatavvik	-267	195	2.883	2.190
= Balanseført pensjonsforpliktelser inkludert avgift	-1.263	-1.755	2.280	1.676
Inkluderer arbeidsgiveravgift med	-121	-168	219	161

Note 23 - Skattekostnad

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel.

Betalbar skatt:

Betalbar skatt utgjør 28 % av skattepliktig resultat samt 0,3 % formueskatt. Det skattepliktige resultat vil avvike fra det regnskapsmessige resultat gjennom permanente forskjeller og midlertidige forskjeller. Permanente forskjeller består av ikke fradragsberettigede kostnader og/eller ikke skattepliktige inntekter. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige periodiseringer, som over tid vil utlignes.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel:

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Den del av utsatt skattefordel som overstiger utsatt skatteforpliktelse skal balanseføres når det er sannsynlig at banken vil kunne nyttiggjøre seg fordelene gjennom fremtidige fradrag i skattepliktig inntekt. Skattesatsen baseres på 28 %.

Kostnaden i resultatregnskapet korrigeres for evt avvik i fjorårets beregnede skatt og den endelig utlignede skatt.

Betalbar skatt er beregnet som følger:	2011	2010	
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	3.791.637	11.576.541	
Permanente forskjeller, inkl fritaksmetoden	-724.859	-4.737.917	
Endringer i midlertidige forskjeller	-1.515.374	-1.739.786	
Skattepliktig inntekt	1.551.404	5.098.838	
Inntektsskatt	434.393	1.427.675	
Formueskatt	850.000	946.000	
Betalbar skatt	1.284.393	2.373.675	
For mye (-)/for lite avsatt fjoråret	-137.758	-42.483	
Endring i midlertidige forskjeller	424.305	487.140	
Årets skattekostnad	1.570.940	2.818.332	
Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet som følger:	31.12.2011	31.12.2010	Endring
Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller			
Driftsmidler	534.784	695.761	160.977
Underfinansiering pensj.forpliktelse	1.262.612	1.755.030	492.418
Sum positive forskjeller	1.797.396	2.450.791	653.395
Negative (skattereduserende) forskjeller som kan utlignes:			
Gevinst- og tapskonto	31.696	39.620	7.924
Overfinansiert pensj.forpliktelse	2.280.393	1.675.813	-604.580
Nedskrivning verdipapirer	-1.635.881	-1.901.204	265.324
	676.208	-185.771	-331.333
Grunnlag (- utsatt skattefordel)/utsatt skatt	1.121.188	2.636.562	-1.515.374
Utsatt skatt/(- utsatt skattefordel) 28 %	313.933	738.237	-424.305

Til forstanderskapet i
Grue Sparebank

Statsautoriserte revisorer
Revisornummer 991 096 957 MVA
Medlemmer av Den norske Revisorforening

Postboks 1637 Vika, 0119 Oslo
Nedre Vollgate 3, 0158 Oslo
Tlf: +47 91 800 500 Faks: +47 22 33 27 09

Postboks 1084, 1803 Askim
Vangsveien 10, 1814 Askim
Tlf: +47 91 800 500 Faks: +47 69 88 13 44

post@revision.no
www.revision.no

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Grue Sparebank som viser et overskudd på kr 2.220.697. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stilling til Grue Sparebank per 31. desember 2011 og av bankens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge,

Kirkenær, 24. januar 2012

AS Revision

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Wilhelm Forland".

Wilhelm Forland
Statsautorisert revisor

**Kontrollkomiteens uttalelse til Forstanderskapet i Grue Sparebank
over årsoppgjøret 2011.**

Kontrollkomiteen har ført tilsyn med banken i henhold til gjeldene lover og regelverk, samt bankens vedtekter og normalinstruksen for kontrollkomiteer.

Komiteen har hatt 4 møter i 2011, foruten å delta i forstanderskapsmøte 8.4. og eksternt kurs for kontrollkomitemedlemmer høsten 2011.

Komiteen har løpende mottatt og gjennomgått regnskapsrapporter, styreinnkallinger med sakliste, styrereferater og brev fra Finanstilsynet .

Komiteen har godkjent en rekke personallån i hht. § 2-15 i lov om finansieringsvirksomhet. Banken har implementert takster som rutine ved pantelån.

Systemer for internkontroll og stresstester synes å fungere tilfredsstillende, og det foreligger pr. i dag ingen brudd på eksterne eller interne rammer for virksomheten som ikke er styregodkjent.

Komiteen kjenner ikke til pålegg fra Finanstilsynet eller nummererte brev fra revisor. Overensstemmende med Finanstilsynets anbefaling har styret skjerpet rutinene for gruppenedskrivninger på lån.

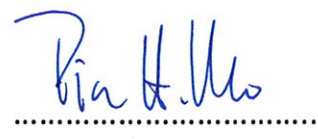
Det forventes vedtatt ny lov om finansieringsvirksomhet i løpet av 2012, med ikrafttredelse fra 1.1.2013. Dersom lovforslaget vedtas bortfaller kravet om kontrollkomite. Forstanderskapet kan likevel velge å opprettholde kontrollkomiteen. Beslutningen vil ha betydning for en eventuell vedtektsendring.

Vi har gjennomgått årsoppgjøret og revisors beretning, og anbefaler årsoppgjøret godkjent av Forstanderskapet.

Kirkenær 24.1.2012

.....
Arne Stenberg

.....
Christian N. Sibbern

.....
Pia H. Moe

Grue Sparebank

Postboks 93

2261 Kirkenær

Telefon 6294 9100

Telefaks 6294 9101

epost@gruesparebank.no

www.gruesparebank.no